

DARBININKAS

Vol. LXXXIV, Nr. 10
Kovas - March 5, 1999 Penktadienis-Friday

PERIODICALS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- Vasario 26 d. sukako vieneri metai nuo Valdo Adamkaus inauguracijos Lietuvos Prezidento poste. Per metus Lietuvos vadovas pasirašė 321 dekretą, keliolika kartų buvo išvykęs užsienį - tris kartus viešėjo Lenkijoje, po du kartus - Belgijoje, Italijoje, Jungtinėse Amerikos Valstijose, Švedijoje, Vokietijoje, Latvijoje, po vieną kartą - Vatikane, Austrijoje, Danijoje, Suomijoje, Prancūzijoje, Ukrainoje, Estijoje. Prezidentas taip pat aplankė beveik visus Lietuvos regionus - lankėsi Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Utenoje, Alytuje, Marijampolėje ir mažesniuose miestuose.

- Prezidento Valdo Adamkaus vadovaujama Valstybės gynimo taryba kovo 1 d. svarstė nuostolingą elektros energijos eksporto į Baltarusiją klausimą. Pasak Vyriausybės spaudos tarnybos pranešimo, klausimas dėl elektros pardavimo Baltarusijai liečia Lietuvos strateginius interesus ir kaimyninius tarpvalstybinius santykius. Todėl Premjeras pageidavo, kad svarstant šį klausimą dalyvautų bei savo nuomonę pareikštų ir Prezidentas - pagrindinis užsienio politikos strategas.

- Nuo kovo 1 d. Lietuvos piliečiai be vizų gali vykti į dar vieną Šengeno grupės valstybę - Portugaliją. Tai patvirtinta vasario 26 d., kai Lietuvos ir Portugalijos diplomatai pasikeitė atitinkamomis notomis. Šiuo metu jau galioja Lietuvos bevizio režimo susitarimai su dviem Šengeno grupės šalimis - Austrija ir Italija. Nuo kovo 1 dienos tokia tvarka įsigaliojo su Vokietija, Prancūzija, Graikija ir jau minėtąja Portugalija.

- Estijos Tartu mieste vasario 26 d. oficialiai atidarytas Baltijos gynybos koledžas, kuriame bus rengiami štabo karininkai, būsimieji gynybos atašė ir ministerijose dirbsiantys karininkai. Oficialioje koledžo atidarymo ceremonijoje Lietuvai atstovavo krašto apsaugos viceministras Povilas Malakauskas. Iškilinėse taip pat dalyvavo kiti ministerijos ir Gynybos štabo pareigūnai. Pirmieji mokslo metai koledžė prasidės tik rugpjūčio 16 dieną ir truks dešimt mėnesių. Šiemet į koledžą BALTDEFCOL numatyta siųsti atstovus iš Lietuvos.

- Teisininko Artūro Paulausko vadovaujama Naujoji sąjunga (socialliberalai) susitarė bendradarbiauti su Latvijos Naująja partija, kurios pirmininkas yra žinomas kompozitorius Raimonds Pauls. Jis pakvietė Lietuvos socialliberalus dalyvauti balandžio pabaigoje Rygoje įvyksiančiame Naujosios partijos suvažiavime. Latvijos Naujoji partija buvo įkurta praėjusių metų kovo mėnesį ir šiuo metu Latvijos parlamente turi aštuonis savo atstovus bei du Ministrų Kabineto narius. Lietuvos Naujoji sąjunga taip pat įsikūrė pernai pavasarį, tačiau Seime ji turi vienintelę atstovę - Vidą Stasiūnaite.

LIETUVIŲ PEN CENTRAS GINA PLUNKSNOS BROLIUS IR GARSINA LIETUVĄ

Lietuvių PEN centras pažymi įsikūrimo 10-metį. Šia proga Vilniaus rotušėje vasario 23 d. surengtas literatūros vakaras. Rašytojai dalyvavo diskusijoje "Dabartinė lietuvių literatūra ir visuomenė". Buvo skaitoma lietuvių autorių ir verstinė kūryba, griežė Šv. Kristoforo kamerinis orkestras. 1990 m. Lietuvių PEN centras dalyvavo tarptautinėje Varšuvos knygų mugėje. Čia Lietuva po 50 metų pirmą kartą turėjo savo knygų stendą. Lietuvių PEN centras pasisako prieš žmogaus ir kūrėjo teisių pažeidimus. 1994 m. lietuviai rašytojai laišku kreipėsi į pasaulio PEN centrus dėl agresijos Čekėnijoje. 1998 m. Lietuvių PEN centras įstojo į Kalinamųjų rašytojų komitetą, pasisako prieš rašytojų ir žurnalistų persekiojimus Baltarusijoje ir Rusijoje. Lietuvių PEN centro prezidentė G.Čepinskienė pakviesta dalyvauti Briuselyje rengiamoje kurdų PEN centro konferencijoje "Kurdų kalba, kultūra ir civilizacija". Lietuvių PEN centras taip pat propaguoja lietuvių literatūrą užsienyje. Kasmet vykstančiuose tarptautiniuose PEN centrų kongresuose lietuvių rašytojai pristato mūsų šalies literatūrą. Centras parengė pirmąją 500 puslapių lietuvių literatūros antologiją anglų kalba "Lietuva savo pačios žodžiuose", kurią 1996 metais išleido "Tyto Alba" leidykla. Lietuvių PEN centras Vasario 16-osios išvakarėse išleido ne-



Lietuvių PEN centro prezidentė profesorė Galina Čepinskienė sakė, kad Tarptautinis PEN klubas susikūrė 1922 metais Londone. Klubo chartijoje teigiama, kad literatūra nepripažįsta jokių sienų, kovoja su rasine, klasišine ir politine neapykanta, pasisako už laisvą spaudą, gina žodžio laisvę ir persekiojamus plunksnos brolius. Lietuvių PEN centras pažymi įkūrimo 10-metį. Šia proga Vilniaus Rotušėje vasario 23-įją surengtas literatūros vakaras.

Gedimino Žilinsko /ELTA/ nuotr.

didelių sąsiuvinį - Alfonso Nykos-Niliūno eilėraščių anglų

kalba. Tokius sąsiuvinius ketinama leisti ir ateityje. ELTA

LIETUVOS PREMJERAS KALTINA

Ministras Pirmininkas Gediminas Vagnorius vasario 24 d. aštriai pasisakė apie bandymus destabilizuoti politinę padėtį Lietuvoje. "Triukšmingas bylos iškėlimas "Lietuvos energijai" už negautą 50 mln. litų iššvaistymą, apkaltinant ne išsikoliusią Baltarusiją ar buvusius "Lietuvos energijos" vadovus, o ūkio ministrą ar Vyriausybę, yra šalies interesams pavojingas žaidimas ir šalies vidaus padėties destabilizavimas užsitęsios Rusijos krizės akivaizdoje", - pabrėžė Premjeras Vyriausybės posėdžio pradžioje perskaitytame pareiškime. "Vyriausybės diskreditavimo politika, pasitelkiant ne tik Valstybės kontrolę, bet ir Prezidento instituciją, trikdo normalų Vyriausybės darbą ir efektyvų šalies ūkio valdymą, taip pat šalies piliečių interesų gynimą", - pridūrė Ministras Pirmininkas. Pasak G. Vagnoriaus, ryškėja "bandymai valstybės valdymo problemų sprendimą pakeisti įvairiais neatsakingais pareiškimais arba sudaryti galimybes nepatyrusiems patarėjams ir valstybės pareigūnams diktuoti neatsakingą valstybės politiką". Ministras Pirmininkas pripažino, kad Lietuva turi nemažų problemų su išsiskolinimu už Baltarusijai pateiktą elektros energiją padengimu. "Bet kaimyninės valstybės nemokumas neturėtų būti traktuojamas kaip Ūkio ministerijos ar Vyriausybės korupcija", - pareiškė jis. Premjeras tikisi, kad ne-

trukus bus baigti teisėsaugos institucijų tyrimai bei Vyriausybės organizuoti patikrinimai ir bus gautos oficialios išvados. "Tuomet paaiškės, kas buvo teisus - Valstybės kontrolerius, viešai paskelbęs apie tariamą 50 mln.

litų pervedimą iš "Lietuvos energijos", ar Vyriausybės pareigūnai, įtariantys, kad privačios kompanijos galėjo nuslėpti ir nepervesti "Lietuvos energijai" pajamų. O gal iš viso nėra jokių pažeidimų", - kalbėjo Ministras Pirmininkas, pridūręs, kad nei Ūkio ministerija, nei Vyriausybė niekada negynė ir negins "Lietuvos energijos" ar kitų valstybinių įmonių vadovų, jeigu jie padarytų pažeidimų. ELTA

EFRAIM ZUROFF NUSITAIKĖ Į DAR TRIS LIETUVIUS

Nacius persekiojantis Simono Wiesenthalio centras paraginą Lietuvos vyriausybę pareikalauti išduoti arba teisti už akių tris Vakaruose gyvenančius lietuvius, įtariamus karo nusikaltimais.

Centro Izraelio padalinio direktorius Efraim Zuroff pranešė, jog vasario 25 d. įteikė Lietuvos ambasadai Tel Avive dokumentus apie tris įtariamuosius - Antaną Gudelį, dabar gyvenantį Adelaidėje (Australija), Antaną Gečą (Gecevičių), gyvenantį Edinburge (Didžioji Britanija) ir Kazį Čiurinską, gyvenantį Crown Point, Indianos valstijoje.

Wiesenthalio centro žiniomis, vis trys tarnavo Lietuvos policijos batalionuose, kurie "aktyviai dalyvavo tūkstančių Lietuvos žydų persekiojime ir žudynėse". A. Gudelis ir A. Gecevičius tarnavo karininkais.

"Kadangi Lietuva nepajėgia nubausti nė vieno iš daugelio

šalyje gyvenančių nacių kolarantų, mes siekiame išnaudoti Lietuvos įstatymų numatytą galimybę teisti įtariamuosius genocidu, nepriklausomai nuo jų sveikatos būklės", pareiškė E. Zuroff.

Lietuvos įstatymai leidžia teisti už akių tik tuo atveju, kai kaltinamojo nėra šalyje ir jis slapstosi nuo teismo.

Vilniaus apygardos teismas šiemet sustabdė įtariamųjų karo nusikaltimais Aleksandro Lileikio ir Kazio Gimžausko bylas, nes gydytojai jiems neleido dalyvauti procese dėl blogos sveikatos.

Australijos vyriausybė neseniai buvo pareiškusi, jog negavo konkrečių įtariamųjų pavardžių iš Wiesenthalio centro, o tos šalies advokatai labai skeptiškai vertino galimybes imtis sankcijų prieš įtariamuosius pusės šimtmečio senumo nusikaltimais.

A. Gecevičiumi praėjusiame

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO PIRMININKO VYTAUTO LANDSBERGIO VIZITAS JAV

1999 m. kovo 2-9 dienomis su darbo vizitu JAV lankysis Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis.

Washingtonė prof. V. Landsbergis susitiks su aukštais JAV administracijos pareigūnais ir Kongreso lyderiais aptarti Europos saugumo tendencijas, pasirengimą NATO aukščiausio lygio susitikimui Washingtonė ir dvišalių Lietuvos-JAV politinių bei ekonominių santykių vystymo perspektyvas. Prof. V. Landsbergis taip pat susitiks su nevyriausybinėmis organizacijų ir tarptautinės politinės minties institucijų atstovais bei perskaitys pranešimus Lietuvos saugumo klausimais.

Kovo 5 d. 12:30 val. prof. V. Landsbergis Kongreso bibliotekoje (The Library of Congress Coolidge Auditorium (Jefferson

Building) pristatys pernai įrašytą CD (kompaktinį diską) ir surengs klasikinės muzikos koncertą. Koncerto programoje - M. K. Čiurlionio ir kitų Lietuvos kompozitorių kūriniai. Koncerte taip pat dalyvaus prof. Patricia Miller, kuriai akompanuos G. Ručytė-Landsbergienė bei George Mason muzikos mokyklos choras "Chamber Singer". Surinktos aukos bus skiriamos G. Ručytės-Landsbergienės įkurtam fondui neigaliams vaikams paremti.

Prof. V. Landsbergis vizitą baigs Chicagoje, kur susitiks su Illinois valstijos administracijos pareigūnais, Chicago verslo bei etninių bendruomenių atstovais.

Lietuvos Respublikos
ambasada
Washington, D.C.

JAV KONSORCIUMO NESĖKMES LIETUVOJE AIŠKINSIS SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBA

Generalinis prokuroras Kazys Pėdnyčia pavedė Specialiųjų tyrimų tarnybai (STT) patikrinti, ar kurie nors Lietuvos Respublikos pareigūnai arba užsienio piliečiai nebandė pasipelninti, per savo pažįstamus Vyriausybėje ar Ūkio ministerijoje žadėdami proteguoti JAV konsorciūmą "Power Bridge". Kaip Eltai pranešė Generalinės prokuratūros atstovas spaudai, taip pat tikrinamas "Power Bridge" konsorciūmo atstovo Mareko Lesnevskio-Laso (Marek Lesniewski-Lass) viešas teiginys, kad kai kurie Seimo nariai yra darę spaudimą konsorciūmui, laimėjusiam konkursą elektros linijai į Vakarų tiesti. Tuo pačiu pa-

vedimu generalinis prokuroras paprašė vidaus reikalų ministro Stasį Šedbarą bei Policijos departamento ir Valstybės saugumo departamento vadovus aktyviai dalyvauti STT daroma patikrinime. Kaip žinoma, Vyriausybė jau tris kartus atidėjo terminą, iki kurio "Power Bridge" turi įkurti projektą valdančią įmonę ir rasti strateginį elektros tiekimo linijos į Lenkiją investuotoją. Galimais trukdymais šiam projektui arba galimais korupcijos faktais susidomėjo Prezidentas Valdas Adamkus bei Ministras Pirmininkas Gediminas Vagnorius.

ELTA

ORDINU PAGERBTOS KETURIOS VIENOS ŠEIMOS KARTOS

Estijos Nepriklausomybės šventės proga vertėjai Danutei Sirijos Giraitei įteiktas garbingas Estijos valstybės apdovanojimas - penktojo laipsnio Šv. Marijos Žemės Kryžiaus ordinas. Vertėja iš estų kalbos pagerbta Estijos ambasadoje Vilniuje vasario 23 d. surengtame iškilmingame priėmime. Aukštą apdovanojimą už nuopelnus populiariausią estų rašytojų kūrinius D. Sirijos Giraitei įteikė ambasadorius Alar Olljum. Diplomatas pabrėžė, kad šiuo ordinu pagerbiamos vienos šeimos keturios kartos. Vertėjos senelis poetas Liudas Gira prieš karyje rengdavo bendrus lietuvių ir estų literatūros vakarus Kaune ir Taline, vertė estų poeziją. Vertėjos tėvas rašytojas Vytautas Sirijos Gira irgi puoselėjo abiejų tautų ryšius, turėjo didelę skandinavų literatūros bib-

lioteką. D. Sirijos Giraitei sūnus abiturientas Vytautas Sirijos Gira jaunesnysis kartu su mama į lietuvių kalbą jau išvertė kelias estų rašytojų knygas. D. Sirijos Giraitei jau mokykloje domėjosi ir pramoko estų kalbą. Vėliau studijavo estų filologiją Tartu universitete. Versti iš estų kalbos pradėjusi prieš ketvirtį amžiaus, į lietuvių kalbą išvertė apie 20 knygų: klasikų ir šiuolaikinių rašytojų prozos, poezijos, pjesių, vadovėlių. 1986 metais vertėja apdovanojama Estijos literatūros premija. ELTA

Lietuvių grįžimo į Tėvynę informacijos centras, praėjusią vasarą įsikūręs Vilniaus Gedimino prospekte, savo veiklą papildė nauja iniciatyva: sumanė rengti nedideles parodas. Pirmojoje parodoje eksponuojami vilnietės tapytojos Ritos Ošauskienės lietuviško kolorito paveikslai. Dailės ir fotomeno darbai suteiks jaukumo čia apsilankantiems užsienio lietuviams, bus lyg ir pirmas prisilietimas prie šiandieninės Lietuvos kultūros. Kviečiami čia surengti savo kūrybos parodėles ir įvairiose užsienio šalyse gyvenantys lietuviai, taip pat grįžę į Tėvynę išeivijos dailininkai, fotomenininkai, sakė centro direktorius Žilvinas Beliauskas. ELTA

dešimtmetėje, KGB paskatinta, domėjosi britų teisėsauga, bet jis nebuvo pripažintas kaltu.

K. Čiurinską JAV valdžia siekia deportuoti, teismuose įrodinėdama jo dalyvavimą žydų persekiojime ir praecities nuslėpimą, atvykstant į JAV.

Lietuvos Generalinė prokuratūra dar nekommentavo naujos Wiesenthalio centro iniciatyvos.

Laikas

Antanas Saulaitis: tauta, kuri vertina ir gerbia savo jaunimą, – išlieka ir klesti

Jėzuitai – katalikų vienuolių ordinas, vienijantis apie 25 tūkstančius narių. Prieš metus, pakeitęs dabartinį vyskupą Joną Borutą, Lietuvos ir Latvijos provincijos vyresniuojų – jėzuitų provincijolu tapo išeivijos lietuvis Antanas Saulaitis. Po penkiasdešimt šešerių metų sugrįžęs į Lietuvą, jis rūpinasi 50 jėzuitų parapijų reikalais, klebonauja Vilniaus Šv. Kazimiero ir Šv. Jonų bažnyčiose, mėgina keisti sustabarėjusias religines tradicijas. Ramiojoje jėzuitų vienuolijoje, prisiglaudusioje prie didingos Šv. Kazimiero bažnyčios, kalbame apie tikėjimą, tarnavimą žmogui ir Dievo buvimą šalia mūsų.

- Gerbiamasis provincijole, abejodamas ar kryptingai rinkotės dvasininko kelią?

- Manau, kad kryptingai. Tačiau tai nereiškia, kad nebūčiau pamąstęs. Paskutiniaisiais metais universitete svarsčiau, ar rinktis mokytojo kelią, ar teologijos studijas. Galop pavaliau prašymą į jėzuitų vienuoliją ir dar devynerius metus mokiausi. Jau dešimtyje mano giminės kartų buvo dvasininkų. Mano senelis buvo liuteronų kunigas.

- Prieš atvykdamas į Lietuvą, svečioje šalyse praleidote daugelį metų. Kokie prisiminimai Jus lydi iš praėjusių dienų?

- Po studijų septynerius metus dirbau Brazilijoje. Tuomet maždaug trys dešimtys išeivijos lietuvių jėzuitų buvo pasklidę po Vakarų Europą, Ameriką, Australiją. Mes turėjome dvi parapijas Pietų Amerikoje. Pasiprašiau, kad mane siųstų tenai. Išvykau į Šv. Kazimiero parapiją San Paule (Brazilija). Parapijai priklausė 3 tūkstančiai lietuvių kilmės šeimų. Kadangi parapijiečiai buvo išsisklaide, dirbome kaip misionieriai. Mūsų darbas buvo ne tik pamaldos, bet ir įvairiausia lietuvių būsena puoselėjimo veikla. Klebonijoje kas savaitę leidome laikraštį "Mūsų Lietuva". Pačiam teko vadovauti tautinių šokių kolektyvui, mokyti lietuvių kalbos, organizuoti stovyklas, rengti parodas. Net kalėdojimas tenai buvo ne koks nors pinigų rinkimas, o tiesiog tautiečių šeimų lankymas. Atveždavom lietuviškų laikraščių, plokštelių, atvirukų su Lietuvos vaizdais. Įdomu tai, kad būtent lietuvių vietiniais brazilus išmokė susėsti prie Kūčių stalo iškilmingos vakarienės.

- Atsisveikinti su Brazilija nebuvo lengva?

- Žinoma, sunku buvo ją palikti, nes ten dirbome tai, ką ne kiekvienas gali dirbti. Po naujojo paskyrimo atvykęs į Chicagą, su kitais jėzuitais darbavauisi viename didžiausių užsienio lietuvių židinių – Chicagos Jaunimo Centre. Talkinome parapijų jaunimo organizacijoms, leidome mėnesinį žurnalą "Laiškai lietuviams".

- Visada buvote apsuptas jaunų žmonių. Pastebėjau, kad ir Vilniaus bažnyčiose į Jūsų laikomas mišias susirenka daug jaunimo.

- Jauni žmonės yra visų mūsų ateitis ir viltis. Tos tautos, kurios savo jaunimą vertina ir gerbia, išlieka ir klesti. Mes tik slopiname vaikus, vadindami juos asilais, vištomis, ožkomis.

- Vienas tautietis spaudoje pareiškė, kad lietuviams reikia mokytis iš žydų, kurie savo vaikus gerbia ir myli, o mums jie lyg ir trukdo.

- Tikrai vykęs palyginimas. Žydų tauta išliko ir klesti todėl, kad kiekvienam vaikui nuo gimimo kartoja: "Tu esi itin gabus, mes tave labai mylim". Jie visada atkreipia dėmesį į tai, ką vaikas sugeba daryti – piešti, groti ar užraktus taisyti. Ir skatina tai. Arba indėnai – jie niekada savo vaikų nebėra, nepyksta. Jeigu mes taip pabandytume, keistųsi visa kultūra. Kiekvienam Dievas davė vienokių ar kitokių gabumų, juos reikia išvystyti ir puoselėti. O pas mus dažnas vaikas į gyvenimą žengia apie save susidaręs neigiamą nuomonę. Šią vaikų neigimo kultūrą popiežius vadiną ne gyvybės, o mirties kultūra.

Lietuvoje vaikų namuose gyvena 14 tūkst. vaikų; tai labai daug, bet drauge ir mažai. Jeigu kiekviena parapija, kurių Lietuvoje beveik 700, pasiimtų po kelis šimtus vaikų, išdalytų jas šeimoms, paremtų jas, nebūtų vaikų namų. Toks turėtų būti mūsų, katalikų, uždavinys. Aišku, jeigu mums rūpi ateitis, o ne tik ši diena.

- Kokią Katalikų Bažnyčią, tikinčiuosius išvydote grįžęs į Lietuvą?

- Gaila, bet Bažnyčią aš atradau tokia pat, kokią palikau prieš penkiasdešimt metų. Suprantama, kad Lietuvos Bažnyčia buvo atskirta nuo pasaulio. Pasaulis, kartu su Bažnyčia,ėjo į priekį, o čia viskas buvo sustoję. Tik dabar pamatytos visos permainos. Būtina keistis, siekti, kad Bažnyčia būtų gyvatinga, tarnaujanti tautai, valstybei.

Kai į Lietuvą atvyko arkivyskupas Audrys Juozas Bačkis, pirmas jo rūpestis buvo atidaryti labdaros virtuvę. Šitam žingsniui smarkiai pasipriešinta, neva tai ne Bažnyčios darbas. Tačiau viskas keičiasi, ir dabar tokias virtuves turi pranciškonai Kretingoje ir mūsų jėzuitų mokykla.

Kitas svarbus dalykas – Šventojo Rašto, tikėjimo ir šviesos šaltinio, pažinimas. Iki šių dienų dar neturim viso Šventojo Rašto vertimo į dabartinę lietuvių kalbą. Tuo tarpu pasaulyje kiekviena katalikų šeima turi jų vidutiniškai po ketvertą.

- Jūs pritariate minčiai, kad kunigai turi eiti į visuomenę, nelaukti, kol pats žmogus ateis?

- Tinkamas žodis "ateis". Popiežius, atvykęs į Lietuvą, ragino kunigus: "Nepasilikite zakristijoje, eikite į žmones". Prisimenu, velionis tėvas Jonas Lauriūnas sakė: "Nei mes tam paruošti, nei žmonės pasirodė". Dabar jau atsirado organizacijos, sąjūdžiai, būreliai, kurie nori, pasitelkę į pagalbą kunigą, kartu dirbti, organizuoti, o ne tik maldą kalbėti. Tačiau ne taip lengva pakeisti mūsų kunigus. Tas pats ir pasauliui daug atviresnėje Lenkijoje. Tenyksiškai kunigai vis dar sėdi ir laukia klebonijoje, kol žmonės ateis. Jeigu

taip būtų JAV, Kanadoje, Australijoje, tai ten ir supūtom belaukdamas. Turi eiti į žmones. Man teko rašyti apie sunkų ligonį. Straipsniui pasirodžius, jį lankė įvairių tikėjimų, sektų atstovai, siūlydami pagalbą, tik katalikų kunigas nekviestas neužsuko.

Mormonai, Jehovos liudytojai, kitų tikėjimų išpažinėjai yra kitos kultūros žmonės, atvykę iš JAV, Švedijos, kur tokie vizitai įprasti. Jų bendruomenės mažesnės, pasiskirsčiusios tarnybomis, pavyzdžiui, ligonių. Štai Brazilijoje per pamaldas pasiskirstoma, kas lankys ligonius, senelius. Mūsų kunigai per dieną turi ne vienas mišias, laidotuves. Nelieta nei laiko, nei sveikatos rūpintis ligoniais, vaikais, jaunimu.

Kitas tūkstantmetis skelbiamas pasauliečių amžiumi. Vadinasi, kunigas bus tik tam tikras palydovas, o koks pusšimtis žmonių savanoriškai jam talkins, lankys ligonius, vaikus, puoš bažnyčią. Tai bus tarnaujančios bendruomenės amžius. Kai tikėjimas tikras, žmogus savaime nori padėti. Tarnavimas seneliams, vienišiesiems žmonėms bus kitas Bažnyčios žingsnis. Jau dabar regimi tam tikri Bažnyčios atsinaujinimo požymiai.

- Toks atsinaujinimas labiau pastebimas didesnių miestų bažnyčiose, o miesteliuose dar gajos senosios tradicijos. Gal tie pokyčiai vyresnės kartos tikintiesiems nepriimtini?

- Atsinaujinimą sieju su naująja karta. Ir ne tik laikas tą lems – mes ir patys galime keistis. Įsivaizduokim, jeigu kunigas einančiam išpažinties kaip atgailą siūlytų rinktis – ar sukaltų tris "Tėve mūsų", ar apkalbėti vienišą žmogų, ligonį, padaryti namuose ką nors gero – suplauti indus, parnešti žmogui gėlių. Žmogus rinktųsi, ar kalbėti maldą, kuri trunka dešimtį sekundžių, ar pagelbėti žmogui. Ne taip svarbu, ką valgys pasninko dieną, – paskirk ją geram darbui. Tai būtų geriausia atgaila po išpažinties, tikra krikščioniška tarnyba. Žmogus keičiasi iš vidaus. Jei taip, tai nebereikia nei bažnyčios architektūros keisti, nei įsakymų leisti. Atėjo laikas, kaip kitose šalyse, Bažnyčiai kviesiti: "Einam ištuštinti vaikų namus". Turi būti dėmesys žmogui, Bažnyčia – tai ne vyskupai, kunigai, bet visi tikintieji.

- Per Jūsų pamaldas tikintieji garsiai kalba maldas, atlieka atvirą išpažintį. Kitiems tai galbūt nepriimtina.

- Dievas irgi žmones augina. Ne viskas ateina iš Bažnyčios taisyklių ar santvarkos. Žmonės vienodai jaučia tiek Afrikoje, tiek Azijoje, tiek Lietuvoje. Viskas imanoma, jeigu deramai paaiškinama.

**- Religijų susilieėjimas ne-
prognozuojamas?**

- Popiežius stengiasi, kad krikščionybės 2000 metų proga visos krikščioniškos Bažnyčios susitaikytų, suartėtų, atsiprašytų vienos kitą už skriaudas. Mes mokomės iš kitų, kaip ir jie iš mūsų. Prieš 35 metus Katalikų Bažnyčia pradėjo Mišių skaitinių ciklus. Dabar visos protestantiškos Bažnyčios naudoja tuos pačius skaitinius. Juk katalikybės pradai – tie patys.

- Vienas katalikas sakė užsukęs į cerkvę dėl to, kad galėtų uždegti žvakutę.

- Aš irgi nueinu į cerkvę uždegti žvakutę. Ir kai keliauju po Europą, visada uždegu žvakeles – vieną už sesutę ir jos šeimą, kitą – už visus žmones. Ir imtu pinigėlių. Katalikai neturi tokio papročio. Nereikia bijoti, kad aprūks sienos.

- Nemažai žmonių su baime laukia amžių sandūros, prašenkia ir apie pasaulio pabaigą.

- Aš dažnai sakau: "Man atrodo, kad pasaulis jau pasibaigė, tik niekas mums apie tai nepranešė. Todėl mes toliau iriamės per gyvenimą". Mes visi ieškome kažko apčiuopiamo, tam tikrų ženklų, kad einame teisingu keliu. Todėl įvairios pranašystės, astrologija, horoskopai – apčiuopiami dalykai – mus traukia, žavi. Mes norime pakeisti Dievą, matyti jo veidą. Ką gali duoti Katalikų Bažnyčia? Galimybę išgylinti į Šventąjį Raštą, turėti krikščionišką bendruomenę ir matyti Dievo buvimą ženklus kasdieniniame gyvenime. Dievas yra ten, kur paprasta – tarp puodų ir rykų. Didžiosios šventės – Velykos, Kalėdos – išimtis. O mūsų kasdienybė paprasta – šlapiais batais, paėmus vaikus už rankų, eiti per gyvenimą. Didžiausias stebuklas įvyksta ne tada, kai pasirodo kas nors iš dangaus ar kai stebuklingai pasveikstama. Didžiausias stebuklas – mus supantys žmonės ir mes patys. Pažvelkit į vaikus – jie yra stebuklas. Arba nuvargusi močiutė, kurios akys šypso.

- Paprastuose dalykuose Jūs išvystote daugiau šventumo negu Bažnyčios ritualuose.

- Aš neišvystau, jis iš tiesų ten

(nukelta į 7 psl.)



Partizaninių dainų atlikėjas Arvydas Brunius Vilniaus gatvėse
V. Kapočiaus nuotr.

Per pastarąjį mėnesį dar labiau padidėjo Lietuvos gyventojų pasitikėjimas žiniasklaida, Prezidento tarnyba ir Bažnyčia. Tai rodo "Respublikoje" skelbiami "Baltijos tyrimų" viešosios nuomonės tyrimų rezultatai. Vėl pirmąja Lietuvos žiniasklaidos priemonė, kuriomis

pasitikti 74 procentai apklaustųjų, tai yra 3 procentais daugiau nei gruodžio mėnesį. Tiek pat išaugo ir pasitikėjimas Prezidento tarnyba. Ja dabar pasiskliauja 68 procentai Lietuvos gyventojų. Trečioje vietoje liko Bažnyčia, pasitikėjimas kuria šoktelėjo nuo 62 iki 66 procentų.

NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY
SENTRY REALTY, INC. 33 E. Railroad Ave., Jamesburg, NJ 08831. Tel.: (732) 521-1611. FAX 732-521-0034. Jei norite pirkti namą, žemės plotą, komercinį pastatą ar nuomoti namą puikioje Centrinėje New Jersey dalyje, maloniai kviečiame kreiptis į NJ Licensed Real Estate agentę ZINE-RA A. MACYS (kalba lietuviškai). Namų tel.: (732) 521-5556 arba (732) 521-1916. Centrinė New Jersey dalis yra puiki vieta gyventi tiek jaunoms šeimoms, tiek pensininkams. Geros mokyklos. Patogus susisiekimas su prekybos centrais ir darbais. Gerai žinomos pensininkų namų bendruomenės.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekiliojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekiliojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: sigecycle@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje - OHLERT-RUGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 vak ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA
ir jos spaudą paremkime dabar:
pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINŲ.

Kasolino
MEMORIALS

66-86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326-1282; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENINTĖLE VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

+

KVEČAS
JONAS
1933+1976



Žiemužė

V. Kapočiaus nuotr.

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207— Redaguoją REDAKCINĖ KOMISIJA —
Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra

Laisvė ir tvarka

Laisvė ir tvarka yra dvi mūsų gyvenimo priešybės, ir todėl savaime lenkia į kraštutinius. Laisvėje stiprėja nusiteikimas nesilaikyti tvarkos, o tvarkoje kietėja siekimas užslopinti laisvę. Pirmuoju kraštutiniu nuėjus iki galo, atsiduriama suirutėje: ją gimdo laisvė be tvarkos. Antru keliu patraukus, lengvai atsirandama smurte: ji sudaro tvarka be laisvės.

Tačiau mūsų laimei gyvenimo priešybės nėra tas pats, kas prieštaros, kontradikcijos. Šios neturi bendros plotmės, todėl nėra sutaikomos, kaip tiesa ir melas; kas renkasi vieną, paneigia kitą. Priešybės turi kai ką bendro, todėl ne tikrai gali būti derinamos, bet ir privalu jas derinti, kad viena antrą papildytų arba apribotų, kaip laisvė ir tvarka. Jų derinys išveda mus nuosaikiu vidurio keliu: laisvė tvarkoje.

Laisvė be tvarkos, kaip išdava pirmojo kraštutinumo, kada nueinama neribotos laisvės keliu, yra beprotybė, tačiau nėra gyvenime nerealaus dalykas. Yra žmonių, kurie tiki neribota laisve ir jos siekia manydami, kad jie gali gyventi ir elgtis kaip jiems patinka. Tą savo nusistatymą dažnai dengia asmens neliečiamybė ir sąžinės laisvė, bet iš tikrųjų yra žmonės, paliesti klaidos ir apgrubę savo sąžinėje – nepaiso nė moralinės tvarkos dėl savonaudus ir savo geismų.

Valstybiniame gyvenime šioji laisvė be tvarkos yra neįmanoma. Jokia bendruomenė dar neišsilaikė anarchija ar chaosu. Kai prasideda pakrikimas, ateina tvarka be laisvės.

Tvarka be laisvės, kaip pasėka antrojo kraštutinumo, kuriuo viešajame gyvenime siekiama "sutvarkyti" ne tikrai privatu žmonių gyvenimą, bet ir jų galvojimą, yra žmonijos pabaisa. Ji neturėtų rasti vietos žmonių bendruomenėje, bet kaip tik joje išauga.

Bendruomenei reikia tvarkos ir valdžios. Tuo tarpu jokia valdžia nėra visai apsaugota nuo pagundos savo laisvę paversti įrankiu kitų laisvės užgniaužti. Tas pats grubus egoizmas, kuris privačiame gyvenime pasireiškia siekimu laisvės be tvarkos, visuomeniniame gyvenime išvirsta į tvarką be laisvės.

Mūsų laikų diktatūros, ypač sovietinė, tvarką be laisvės buvo atvedusios iki pasibaisėtinų vergijos. Bet tai neatsirado tikrai su bolševikine revoliucija. Ta pabaisa išaugo iš žmonių masės, minios, kurioje sutirpo savaranki žmogiškoji asmenybė, nesugebėjusi jau išlaikyti pusiausvyros tarp laisvės ir tvarkos.

Laisvė tvarkoje, kaip tų dviejų priešybių derinys, yra ir paliks visuomeninio gyvenimo idealu: tobulu asmeninių ir socialinių reikalų deriniu laisvėje ir tvarkoje.

Laisvės siekti ir laisvėje gyventi mums yra įgimta. Kaip negalime suprasti žmogaus neprotingo, taip lygiai negalime suprasti nė žmogaus nelaisvo. Bet protingas žmogus nusimano, kad jo laisvė nėra neribota: jis palenktas įstatymų tvarkai ir pareigai kitiems tą laisvę pripažinti. Įstatymai reikalauja tvarkos laisvėje, o socialinis teisingumas – laisvės tvarkoje, kad ji nepasidarytų kitam prievarta.

Amerikos laisvė tvarkoje pabrėžiama ypatinga savaite, rugšėjo 17-23, skiriama priminti JAV konstitucijai ir pilietybei. Jei pilietybė duoda teisę naudotis visomis šio krašto laisvėmis, tai konstitucija primena, kad tos laisvės yra ribojamos pagrindinių šio krašto įstatymų.

Valdas Adamkus

Likimo vardas - Lietuva 31

Nuvažiavau į JAV ambasadą aiškintis situacijos. Konsulinio skyriaus darbuotojai pasakė, kad Irenai Milkevičiūtei jie negali išduoti vizos, nes ji neva vyksta į Ameriką dirbti, o neturint specialaus imigracijos tarnybų leidimo, kurį, beje, labai sunku gauti, tai draudžia įstatymai.

Ėmiau nuodugnai jiems aiškinti, kas ta Čikagos lietuvių opera: kad tai nėra pelno siekianti organizacija, o tik meno mylėtojų susivienijimas, per metus parengiantis vieną pastatymą ir parodantis jį visuomenei gal porą kartų, kad joje dainuojantys ar spektaklius statantys žmonės ne tik nieko neuždirba, bet dar ir savo pinigų nemažai paaukuoja vien dėl malonumo kurti tautinę operą.

Ambasadados darbuotojai klausydami labai stebėjosi, kad lietuvių bendruomenė Amerikoje sugeba išlaikyti operą, bet vis viena gynė savo nuostatas: esą jei solistė iš Lietuvos ir negaus honoraro, tai gyvens viešbučiuose, jei bus skirta pinigų pragyvenimui, o pagal JAV įstatymus tai taip pat laikytina uždarbiu. Garantavau, jog Irena Milkevičiūtė gyvens ne viešbučiuose, bet pas mane namuose ir mūsų bus išlaikoma. Tuomet konsulinio skyriaus pareigūnai man pažadėjo, kad bus specialiai aptartas šis klausimas.

Kitą rytą išskridau Lietuvon. Kaip buvo pažadėję, konsulato darbuotojai po poros dienų paskambino nurodytu telefono numeriu man į Vilnių ir informavo: viza Irenai Milkevičiūtei išduota, tegul skubiai skrenda į Maskvą jos pasiimti.

Great Necko lietuviai

Gausi emigracija iš Lietuvos į New Yorką per Ellis Island prasidėjo apie 1880 m. Great Necką ji pasiekė apie 1900 metus. Kitose persikėlėlių kolonijose ankstesnėje JAV istorijoje lietuviškų pavardžių paminėjimo atvejai gana atsitiktiniai. Lietuvių būta net Napoleono kariuomenėje.

Atrodo, kad pirmieji lietuviai imigrantai įsikūrė Pennsylvanijoje, kur rado darbus anglies kasyklose, kūrė lietuviškas parapijas, statė bažnyčias, užaugino ir išmokslo šeimas. Pamažu jie pradėjo plisti po beveik visas Amerikos valstijas. Gana daug jų apsistojo Chicagoje – apie tai galima pasiskaityti Sinclair Lewis romane "The Jungle". Kiti lietuviai pasiliko New Yorke, dirbo Brooklyn Sugar Mills arba siuivyklose. Dar kiti įsikūrė Long Islande arba šiaurinėje New Yorko valstijoje – jie dideliuose dvaruose prižiūrėjo sodybas, daržus, arklius, karves ir kiaules. Taip pat jie dirbo Long Island fermose bei Atlanto pakrančių statybose.

Great Necke buvo keli dideli ūkiai: Gigneau, Grace, Church, Allen ir kiti. Dideli dvarai traukė ankstyvuosius imigrantus. Iš nuotraukos (fotografuota apie 1921 metus) su Lithuanian

Aleksandras Vasiliauskas

Men's Benevolent Society Great Neck nariais galime spręsti apie didelį skaičių lietuvių, įsikūrusių Great Necke ir čia užsidariusių pragyvenimą, auginusį šeimas, leidusių į mokslo vaikus Great Necko švietimo sistemoje. Tie laikai buvo gana sunkūs, algos menkos ir dažnai abiem tėvams reikėjo ieškoti darbų, kad galėtų išlaikyti šeimą. Dažnai tėvai bendrai samdydavo kaimynų vaikams prižiūrėti, arba atiduodavo savo vaikus į dieninį centrą, prižiūrimą kelių seselių – prieglaudoje, įsikūrusioje Arrandale Avenue (vėliau ta prieglauda virto Slaugos namais - Visiting Nurses Home). Vadovybė čia sudarė kelios gailėstingosios seserys. Dienotvarkė buvo tokia: pusryčiai apie 10 val., priešpiečiai 12 val, iškart po to – pogrūlis. Vyriausioji seselė buvo Miss Tomlinson, kuri turėjo vieną pavaduotoją. Taip pat buvo teikiama ir medicininė pagalba. Nors algos buvo mažokos, bet jos dirbo nuoširdžiai. Kasdien seselės prižiūrėjo nuo 10 iki 20 vaikų.

Dažnai vedusios poros buvo samdomos daržininkais ar namų priežiūrai, gyveno ten pat mažuose nameliuose ar virš garažo.

Viengungės imigrantės buvo samdomos tarnaitėmis, jos turėdavo atskirą kambarį pagrindiniame name. Viengungiai vaikai turėdavo susirasti gyvenamąją vietą miestelyje, dažnai jie įsikurdavo lietuvių šeimoje, mokėdami už kambarį bei maistą.

Kitos imigrantų įdarbinimo vietovės buvo: Booth's ūkis su sodais (dabar Broadlawn) ir dvarai Chrysler, Ballentine, Bloomingdale, Meyers (Card & Edward) Eldridge, Eden, Brokaw Estates ir daugelis kitų.

Kensingtono miestelyje buvo daug dvarų, kurių prižiūrėtojai buvo lietuviai, kaip ir Great Necko dvaruose.

Kai 1916 m. buvo pradėta statyti Šv. Aloyzo katalikų bažnyčia, daug lietuvių, lenkų, italų bei airių kilmės imigrantų buvo samdyta šioje statyboje. Pirmas zakristijonas buvo lietuvis Peter Bart.

Antrojo Pasaulinio karo metu pirmosios kartos lietuviai imigrantai buvo pašaukti arba užsirašė savanoriais. Sugrįžę jie tapo policininkais, laiškaniešiais, ugniagesiais, kiti pradėjo siekti aukštojo mokslo. Vienas iš seniausių Amerikoje gimusių lietuvių, kuris dar ir dabar tebegyvena Great Necke, yra dr.

Alexander Allen (Ališauskas). Jis baigė mokslus Columbijos Universitete ir 40 metų dėstė chemiją New Yorko Universitete, kol 1963 metais kaip pilnas profesorius išėjo į pensiją. Šiuo metu jis yra 96 metų amžiaus.

Prasidėjus sunkiems laikams ir pablogėjus ekonomikai, Great Necko lietuviai pasekė kitų lietuvių bendruomenių pavyzdžiu ir pradėjo organizuoti šalpos organizacijas, kurios teikė pagalbą ligos ar mirties atvejais. Buvo mokamas mėsėninis mokestis, pravedami mėnesiniai susirinkimai, skiriamos pašalpos sergantiems nariams. Ligos atveju buvo mokama 1 arba 2 doleriai per dieną, o mirties atveju – \$200. Atsisveikinti su velioniu savanoriai nariai susirinkdavo vigilijai, per laidotuves nešdavo karstą.

Nemaža lietuvių atidarė mažmenų krautuvėles. Vienu metu Steamboat Road buvo apie 18 tokių krautuvėlių, priklausančių lietuviams. Iki šių dienų kai kurios iš tų krautuvėlių išliko, vienos stovi tuščios, kitos dar veikia, dar kitos perdarytos į gyvenamąsias butus ar namus.

Steamboat Road šiaurinėje pusėje kadaise veikė šios lietuviškos prekybos:

75 – Bukunt – mėsinė bei kitų prekių parduotuvė. Dabar rezidencija;

(nukelta į 4 psl.)



1925 m. sukurtos Lietuvos Dukterų šalpos organizacijos (vėliau pasivadinusios Lietuvos Sūnų ir Dukterų Šalpos organizacija) narės

Džiaugdavausi galėdamas padėti kam nors iš lietuvių bent asmeniškai. Tačiau atėjo Atgimimo laikai, ir atsivėrė kitokios galimybės.

Viena man itin brangi idėja kilo visiškai spontaniškai, vėjuotą 1988 metų spalio dieną prie Vilniaus Arkikatedros varpinės šnekučiuojantis su Česlovu Kudaba ir poetu Juozu Nekrošiumi, tuo metu vadovavusiu leidyklų komitetui, o vėliau LDDP vyriausybėje tapusiu kultūros ministru. Pastarasis padovanojo man dar spausdintus dažais kvepiantį Maironio raštų tomą. Pasidžiaugė, kad pagaliau išleidžiamas ne jokių kupiūrų visą klasiko kūrybinį palikimą, kažkaip ėmėme kalbėti apie tai, kad jaunoji karta visiškai neišsiugdžiusi istorinės sąmonės, pagrįstos tautos praeities pažinimu.

Česlovas Kudaba atsidusęs retoriškai paklausė: "Kaip galime norėti, kad jaunoji karta išsiugdėtų tautinę sąmonę, jei mes iki šiol net neišleidome nė vieno gero Lietuvos istorijos vadovėlio?" Aš ėmiau kamantinėti Nekrošių, ko jie, leidėjai, prasidėjus demokratiniams procesams, vis dar laukia ir nespūla greičiau leisti A. Šapokos istorijos vadovėlio. "Labai norėtume, bet tokiai knygai atspausdinti reikia nemažų pinigų, o mūsų biudžetas visiškai tuščias", - paaiškino Juozas Nekrošius. Pažadėjau jiems: "Jūs galvokite, kaip kuo geriau Šapoką išleisti, o aš pasirūpinsiu finansais. Tai bus mūsų išeivių dovana Lietuvai".

Juozas Nekrošius čia pat paskaičiavo, kad A. Šapokos vadovėlio leidimas didžiulių tirazų tų laikų kainomis kainuotų apie 50 tūkstančių dolerių. Pasakiau: "Pinigų bus". Bet vėliau nusprendėme, kad reikėtų išleisti net 300 tūkstančių knygų egzempliorių, kad tikrai pakaktų visai Lietuvai. Tokiam milžiniškam tirazui apmokėti neužteko mano pažadėtos sumos. Sumanėme paskelbti prenumeratą. Sudėjus per jos vąj surinktus pinigus krūvon su išeivijos 50 tūkstančių dolerių, leidybos išlaidos turėjo būti visiškai padengtos.

Grįžęs į Čikagą, ėmiausi organizuoti labdaros rinkimo kam-

paniją. Pasitaręs su išeivijos jaunimo organizacijomis, laikraštyje paskelbiau kreipimąsi į tautiečius, ragindamas aukoti pinigų A. Šapokos knygai išleisti, ir pavadinau tai Kalėdų dovana Lietuvai. Šiai idėjai pritarė Amerikos lietuvių bendruomenė, ir lėšų rinkimas prasidėjo.

Tačiau nebuvo apsieita be intrigu. Atsirado išeivijos veikėjų, kurie, užuot padėję rinkti pinigus, visaip ėmė trukdyti. Kai kurie asmenys net taip nusišnekėjo, kad mūsų sumanymą įsigudrino pavadinti bendradarbiavimu su komunistais ir tvirtino esą išeivių surinkti pinigai bus panaudoti ne Lietuvos istorijai išleisti, o komunistinei propagandai varyti. Bet visuomenė parėmė mūsų kreipimąsi ir palyginti greitai žadėtuosius 50 tūkstančių dolerių pavyko surinkti. Lietuvoje paskelbta prenumerata taip pat buvo sėkminga. A. Šapokos knyga išėjo rekordiniu 300 tūkstančių tiražu ir iš tiesų pakliuvo beveik į kiekvieną lietuvių šeimą.

Po metų žurnalo "Mokslas ir gyvenimas" redaktoriaus kabinete susirinkome jau švęsti A. Šapokos istorijos išleidimą. Besidžiaugdami pasirodžiusia knyga kalbėjome, kad reikėtų tęsti tokį darbą. Pasiūliau išleisti dar ir istoriko Prano Čepėno Lietuvos istorijos dvitomį, mažu tiražu išėjusį Čikagoje. Tai taip pat pavyko padaryti jau iš esmės mano asmeninėmis lėšomis.

Žinoma, sovietų valdomoje Lietuvoje visose gyvenimo sferose jautėsi stiprus atsilikimas nuo Vakarų šalių. Jam likviduoti reikia labai didelių investicijų, kurių išeivija, net ir nuogai nusirengdama, neįstengė parūpinti. Teikdami kraštui asmeninę paramą suvokėme, kad tai daugiau moralinės skolos tėvynei gražinimas, nors esmingai padėties pakeisti ir negalintis. Tačiau mums, stiprinant savo ryšius su tėvyne, buvo svarbu padėti nors pavieniams žmonėms, o tai jau vertinama ne ekonomikos, bet žmogiškųjų santykių metais.

Prisimenu, kaip malonu buvo gauti garsaus šokių meistro Česlovo Norvaišos padėką už turbūt vieną pirmųjų Lietuvoje kompiu-

(nukelta į 4 psl.)



■ Europos Sąjungos (ES) laukia neramios keturios savaitės, kad iki kovo 25 d. būtų susitarta dėl finansų reformų. Vasario 26 d. netoli Bonos vykusiam neoficialiam ES šalių vadovų susitikime nepavyko pasiekti persilaužimo dėl šio bloko finansavimo ir griežtesnės išlaidų kontrolės. Kol kas maža pažymi, kad 15 ES šalių galėtų pasiekti kompromisą. Kai kurie ES vadovai davė suprasti, kad susitarimui pasiekti gali prireikti daugiau nei mėnesio. Europos Parlamento pirmininkas Jose Maria Gil-Robles teigė, jog "nebūtų tragedija", jei susitarimas būtų pasiektas vėliau, net kitąmet. Vokietijos užsienio reikalų ministras Joschka Fischer interviu laikraščiui "Welt am Sonntag" sakė, jog negalima atmesti galimybių, kad gali žlugti derybos dėl vadinamosios "Darbotvarkės 2000" reformų pakeito. "Darbotvarkė 2000" yra priemonių paketas, kuriuo numatoma 2000 - 2006 metais reformuoti ES finansavimą ir išlaidas, kai šiuo laikotarpiu prie ES gali prisijungti iki pustuzinio naujų narių.

■ Rusijos prezidento Boriso Jelcino atstovas spaudai Dmitrij Jakuškin pranešė, kad vasario 27 d. prezidentas vėl grįžo į Centrinę Maskvos klinikinę ligoninę, kur toliau gydysis skrandžio opa. Prezidento atstovas pranešė, kad B.Jelcin buvo paguldytas į ligoninę, kai jo gydytojai po atliktos gastroskopijos nusprendė, jog prezidentui reikia tolesnio gydymo. Vasario 28 d. B.Jelcino būklė buvo stabili, o nestiprus kraujavimas, pasak gydytojų, buvo sustabdytas. Anksčiau D.Jakuškin pranešė, kad B.Jelcin jau baigė reabilitacijos kursą po skrandžio opos gydymo.

■ Minsko centre įvyko anti-fašistinės eitynės ir mitingas, kuriuos surengė Baltarusijos opozicijos šalininkai. Šias akcijas, kuriose dalyvavo maždaug du tūkstančiai žmonių, organizavo Baltarusijos Helsinkio komitetas, teisių gynimo centras "Pavasaris-96", piliečių iniciatyva "Charta-97".

Great Necko lietuviai

(atkelta iš 3 psl.)

77 – Idol – mėsinė ir kitų prekių parduotuvė. Dabar delikatesų krautuvė;

89-91 – Sobenko (vėliau parduota Kasmauskui) – karčiama, susirinkimų kambariai ir šokių salė. Dabar – Evans vabzdžių ir kitų kenksmingų gyvių naikimo įstaiga;

95 – Adams (Adomonis) – mėsinė ir kitų produktų krautuvė;

97 – Lonchek House – sunkvežimių patarnavimas. Dabar De Castro landshafto planavimo verslas;

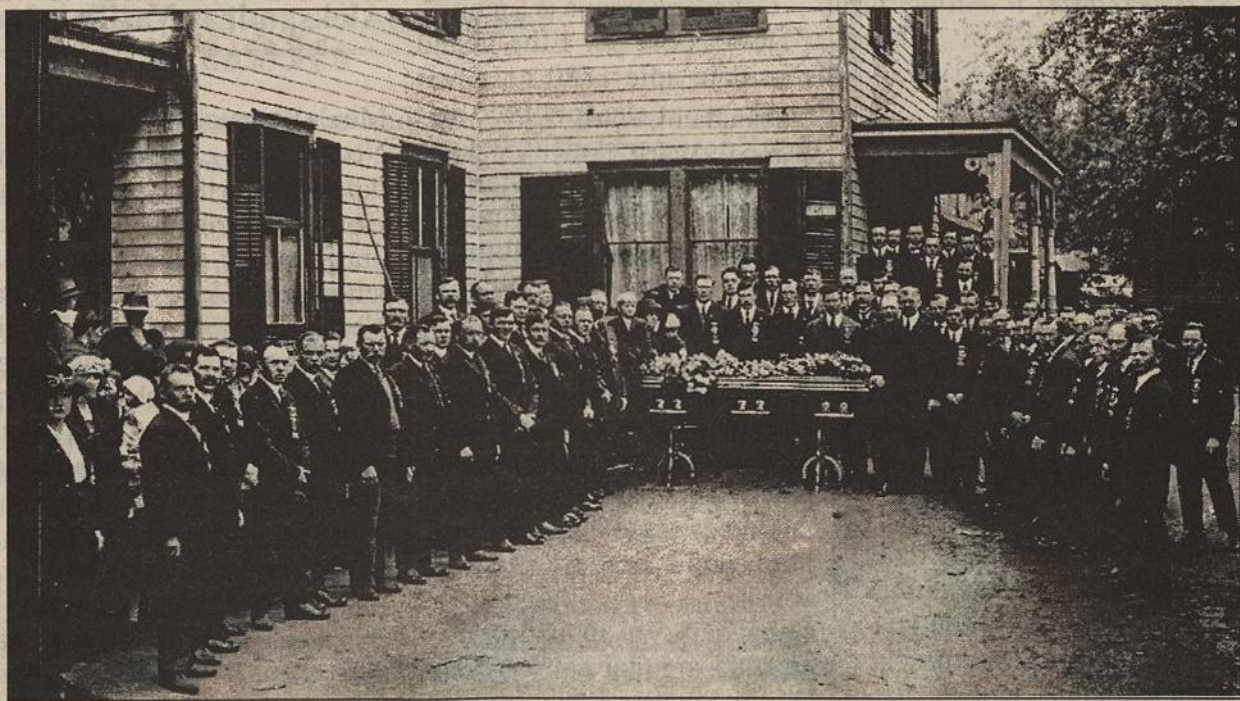
99 – (Corner Allen Lane) – šiuo metu Plakstis benzino kolonėlė;

101 – (Corner Allen Lane) – ledų ir saldinių krautuvė. Dabar tuščia;

103 – Vanagas – kirpykla. Dabar vandantiekio paslaugų įmonė;

113 – Baranauskas – mėsinė ir kitų produktų krautuvė;

139 – Straukas – karčiama, šokių salė ir piknikų vietovė. Dabar Old Village medžių priežiūra ir Plieno dirbtuvė.



Lietuviškos Šv. Pranciškaus Šalpos organizacijos nariai (1921 m.), dalyvaujantys Edward Wesley (Vasiliausko) laidotuvėse Nuotrauka iš asmeninio Aleksandro Vasiliausko archyvo

maisto produktų krautuvė. Dabar taksų įmonė;

100 – (Corner Wood Rd.) Urban – siuvėjas ir drabužininkas. Dabar tuščia;

106 – Boza – benzino kolonėlė. Dabar Friendly taksų įmonė;

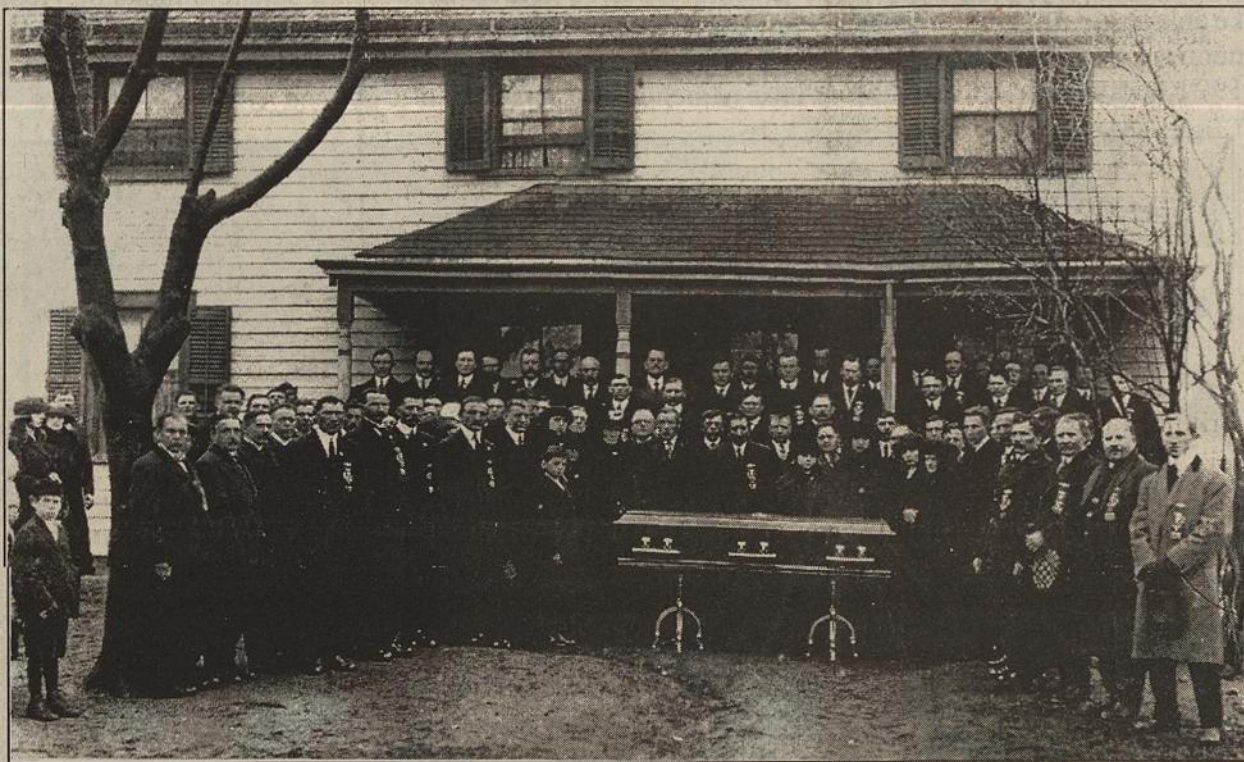
112 – Masulis – mėsinė ir

dalyvaujančius Edward Wesley (Vasiliausko) laidotuvėse. Tais laikais nebuvo šermeninių, ir dažniausiai atsisveikinimas vykdavo velionio namuose. Kitoje nuotraukoje matome Joseph Wilesey (Wosoleck) laidotuvėse dalyvaujančius narius vyrus. Adomonis (Adams), Aleskevičius

kin), Plakstis, Povilaitis, Pauliukas, Radzevičius (Rogers), Ringis, Slančiauskas (Slaney), Švilpys, Smaidzunas (Smaidas), Sveikata, Surdokas, Stadulis, Sosaris, Truda (Ruris), Turla, Venckus (Winsky), Varnelis (Varnells), Vanagas, Vaskevičius (Vaskow), Valantinas (Valentine), Vasilauskas (Wesley), Vasilauskas (Wesley), Vasilauskas (Wasoleck), Valukevičius (Walukowitz), Yetski, Yuska, Zakarka, Zaksevičius (Savage), Zebartas (Zebart).

Apie 1925 m. Great Necko lietuvių moterų suorganizavo Lietuvos Dukterų šalpos organizaciją. Kai organizacija pradėjo priimti vyrus, pavadinimas buvo pakeistas į Lietuvos Sūnų ir Dukterų Šalpos organizaciją. Nuotraukoje (trečiame Darbininko puslapyje - red.) puslapis tr matyti organizacijos pirmieji nariai. Pirmoje eilėje: Anna Grigas, Adelė Statkevičius, Mrs. Kupchinskas, Sophia Pelkus; antroje eilėje: Ursula Baranauskas, Martha Pikūnas, Ruth Adams (Adomonienė), Anna Klimas, Josephine Krauchunas, Alice Allen (Ališauskas), Agnes Bartkus, Julia Titenis; trečioje eilėje: Amelia Karazia, Elizabeth (Kringle) Turla, Mary Chepinskas, Eva Vanagas, Paulina Bechis, Mrs. Kasmauskas, Elizabeth Kasper.

Šio straipsnio autorius Alexander Wesley (Aleksandras Vasiliauskas), Edwardo Vasiliausko sūnus, gimė 1916 m. sausio 17 d., Great Neck, NY, ir dar dabar ten tebegyvena. Daugeli metų jis buvo Šv. Pranciškaus Šalpos organizacijos narys, vie-



Joseph Wilesey (Wosoleck) laidotuvėse dalyvaujantys lietuviškos Šv. Pranciškaus Šalpos organizacijos nariai vyrai Nuotrauka iš asmeninio Aleksandro Vasiliausko archyvo

Pietinėje Steamboat Road pusėje buvo įsikūrę:

72 – Wesley (Vasiliauskas) – sodų bei daržų priežiūra, augalų parduotuvė;

78 – Dumble – alkoholinių gėrimų krautuvė. Dabar nugriauta;

84 – Lipsky – mėsinė ir kitų gaminių krautuvė. Dabar grožio salonas;

86 – Lipsky – mėsinė ir kitų

maisto produktų krautuvė. Dabar tuščia;

116 – Punzavich – mėsinė, vėliau batų krautuvė. Dabar tuščia;

118 – Savage – karčiama. Nugriauta. Pastatytas daugiabutis;

192 – Gotautas – ledų ir saldinių krautuvė. Dabar gyvenami namai.

Nuotraukoje matome lietuviškos Šv. Pranciškaus Šalpos organizacijos narius (1921 m.),

(Aleksy), Bartkus, Bukunt, Bartkus (Bart), Bundelavičius (Bundle), Bechis, Blazonis, Binkevičius (Binkewitz), Djanutis (Dennis), Grigas (Gregis), Griagalūnas, Garšva, Kensevičius (Kensavage), Kraučius (Krauch), Karis, Kurtinaitis (Kurtin), Lazaunikas (Lazau-nik), Muklada (Mulada), Marcinkevičius (Marden), Mekionis, Masulis, Norkūnas (Nar-

nemažai dvejonių, ar tai tikras tautinis judėjimas, įtarinėjimų, ar tik jo nesukūrė KGB, neva norėdama atitraukti žmones nuo ryžtingos kovos už nepriklausomybę. Kažkaip intuityviai pajutau, jog Lietuvoje dedasi rimti dalykai. Atvykus iš užatlantės po metų, ypač stipriai krito į akis ženklai, kad ėmė veržtis tiek metų slopin-tas tautos išsilaivinimo troškuly. Tereikėjo postūmio, orga-nizacinės grupės, vėliavos, ir nevaldoma Atgimimo energija pradėjo laužyti visus sovietinius tabu. Jau ne išsilaivinimo kovos va-dai lėmė žmonių elgesį, bet žmonės, jų entuziazmas vairavo va-dus. M. Gorbačiovo "perestrojka", jo susitaikymo su Vakarais poli-tika leido tikėtis, kad sovietinis režimas jau nebegalės imti visa fizinių represijų jėga slopinti Lietuvos Atgimimą.

Tomis liepos dienomis žmonės dar vengė atvirai demonstruoti priešišumą sovietinei santvarkai. Bet gatvės jau galėjai pastebėti vieną kitą praeivį su trispalve atlake. Išėjęs pasivaikščioti į miestą, tuomet kaskart patirdavai nepakartojamų išpūdžių. Jaudino, atrodytų, net smulkmenos. Antai pirmąją atvažiavimo į Vilnių dieną einu dar Lenino vardu vadintu Gedimino prospektu ir ties tuometiniais kompartijos centro komiteto rūmais pastebiu maždaug dešimties metų berniuką. Jis vilkėjo megztą liemenę, atrodžiusią kaip plakatas – ant jos buvo išsiuvinėtas užrašas: "Baimė yra mūsų nelaimė". Nesitikejo, kad vos prieš pusmetį šiame mieste nebuvo leista net kukliausiai paminėti Vasario 16-osios.

Baimės sulig kiekviena diena mažėjo. Atsimenu, važiuojame su Romualdu Lekevičiumi jo "Volga" kažkur už Vilniaus. Vėjas plauksto pro mašinos langą iškišta mūsų trispalvė. Pralenkiam sunkvežimį ir matome – virš kabinos taip pat plevėuoja Lietuvos vėliava.

Tą liepą Vilniuje praleidęs porą savačių, regėjau ir pirmuosius valdžios susidūrimus su nenorinčiais jai paklusti žmonėmis.

Grįžęs į Čikagą, buvau visur kviečiamas pasakoti išpūdžių iš Lietuvos. Mane dar stipriai kamantinėjo, ar Sąjūdis – tai tikrai

rimta, ar tai ne kokia KGB klaida. Bet jautėsi, išsivijai taip pat labai norėjosi tikėti prasidedančiu Atgimimu, ir mano optimisti-niai vertinimai buvo tarsi trokšamos žinios patvirtinimas.

Po mėnesio vėl atvykau į Lietuvą. Jau vežiausi Amerikos lietu-vių užsakymu specialiai pagamintų mūsų tautinių suvenyrų: prie švarkų kabinamų trispalvės juostelių, automobilių pasų su Vyčio herbu ir papuoštų Lietuvos vėliavos spalvomis.

Apsigyvenau "Draugystės" viešbutyje. Man pranešė, kad po kelių dienų, rugpjūčio 23-iają, šalia esančiame Vingio parke įvyks mitingas Ribbentropo-Molotovo paktui paminėti. Sakė, bus daug žmonių. Bet kad tiek – nė fantastiškesniam sapne nesisapnavo.

Mitingas turėjo prasidėti apie penktą vakaro, bet jau prieš tris keturias valandas prie "Draugystės" viešbučio esanti mašinų sto-vėjimo aikštelė buvo užkišta automobiliais. Pro kambario langą jaudindamasis stebėjau, kaip pagyvenę žmonės traukia iš bagažinių didžiules trispalves ir būreliais žygiuoja į Vingio parką, pasiren-gę dar ne vieną valandą laukti mitingo. Negalėjau atitraukti akių nuo šio reginio.

Buvome sutarę su Česlovu Kudaba, kad jis užsuks pas mane į viešbutį taip pat gerą pusvalandį prieš mitingą. Tačiau kai mūsų būrelis atėjo į Vingio parką, ten jau tyvuliavo žmonių jūra. Atrodė, visa Lietuva susirinko į šią vietą, kad pasakytų: "Mes norime būti laisvi". Arčiau estrados nebūtų pavykę prieiti, jei ne Česlovo Ku-dabos autoritetas – jis buvo Sąjūdžio iniciatyvinės grupės narys. Žmonės jį atpažindavo, prasiškir-davo, padarydavo siaurą taką, ir mes taip yremės per minią, lydimi sveikinimų bei linkėjimų.

Atsidūrėme prie pat estrados. Tuomet pirmą kartą pamačiau beveik visą Sąjūdžio iniciatyvinę grupę. Kai kuriuos žmones neblogai pažinojau. Keli jų ėmė kviešti kartu su jais lipti ant pa-kylos ir ragino pasisakyti.

(bus daugiau)

nu metu jos sekretorius. Kitų šios, jau uždarytos, organizaci-jos narių šiuo metu jau nebėra gyvųjų tarpe.

Automobilio vairavimas žiemą

Amerikoje kiekvienų metų žiemą patiriame "malonų" auto-mobilio vairavimą apsnigtom, apledėjusiom gatvėmis ir ke-liais. Kelių departamentai duo-da keletą patarimų žiemos vai-ravimui.

1. Jeigu nereikia, nevažiuo-kite iš namų, ypač tada, kai pranešama, kad bus blogas oras, blogi keliai – gatvės.

2. Jeigu reikia važiuoti, išva-žiukite anksčiau, kad nereikėtų skubėti, kad užtenkamai turė-tumėte laiko.

3. Važiukite lėčiau. Važia-vimo greitis per sniegą ir ledą turėtų būti daug mažesnis, negu toje vietoje yra normaliai lei-džiama.

4. Tarpą tarp jūsų ir priekyje važiuojančios mašinos palikite daug didesnį, negu paprastai. Gali būti, kad reikės nuo trijų iki dešimt kartų ilgesnio tarpo sus-toti ant slidus žiemos kelio pa-viršiaus, nei važiuojant sausų keliu.

5. Niekada nepradėkite grei-tai važiuoti iš karto, nestabdy-kite automobilio greitai ir nedar-ykite staigių posūkių.

6. Jeigu jūsų mašina turi "an-tilock brakes", spauskite stab-džio pedalą iki galo, niekada jo nepumpuokite.

7. Sutvarkykite automobilį žiemai ir patikrinkite, kad visos šviesos, langų nuvalymas veik-tų. Patikrinkite automobilio pa-dangas.

Gera sutvarkytas automobi-lis ir jūsų atsargus vairavimas užtikrins važiavimą net ir blogo-mis žiemos važiavimo sąlygo-mis.

Valstybės įmonė
"Lietuvos paštas" vasa-rio 16-ąją, išleido į apy-vartą du naujus pašto ženklus iš testinės serijos "Vasario 16-osios Akto signatarai". Juose pa-vaizduoti Lietuvos Ne-priklausomybės Akto sig-natarai Petras Klimas ir Donatas Malinauskas. Pašto ženklų autorius - dailininkas Jokūbas Zovė.

Valdas Adamkus

Likimo vardas - Lietuva 31

(atkelta iš 3 psl.)

terinį diagnostinį aparatą, kurį nupirkau jo vadovaujamai sanato-rijai ir per Amerikoje tuo metu dirbusį Vytautą Zenkevičių, per-siunčiau į Lietuvą. Dabar mūsų krašte jau yra ir gerokai sudėtingesnės įvairiausios medicininės technikos, tačiau tuomet, dar L. Brežnevo laikais, mūsų gydytojams tai buvo naujovė. Džiaugiausi, kad nors tokia dovana galiu truputį padėti tėvynei.

Tačiau mėginant pagelbėti Lietuvos žmonėms pasitaikė ir labai nemalonių atsitikimų. Antai nesmagiai pasijutau sužinojęs, kad tuometinis Kauno "Žalgirio" sporto draugijos pirmininkas Semio-nas Tokeris kažkur pradangino videomagnetofoną, kurį buvau nupirkęs krepšinio komandai...

VII

DIDŽIOSIOS SVAJONĖS IŠSIPILDYMAS

VILTIES VASARA

1988 metų liepos mėnesį, kaip ir kasmet, atskridau į Vilnių. Lietuva jau buvo kitokia: prasidėjo Atgimimas. Vos kelios savaitės tęspėjusios prabėgti nuo Sąjūdžio judėjimą įkūrusio susirinkimo Mokslių Akademijos salėje, o žiūriui – apie tai visi tik ir kalba. Krašte jau kilo galinga vilties banga.

Patikėjau Sąjūdžiui iš karto, nors Amerikoje dar kurį laiką būta

Jonas Juškaitis

* * *

Jis ėjo vandeniui, o vandens dideliame
Skritylyje jie kaip lizde paukšteliai šaltį
Pajutę šildė vienas kitą glausdamiesi į valtį,
Paleidus nakčiai vėją ties nematoma žeme.

Jam artinantis tartum nusikalte
Jie pasijuto, kad ir pašaukti – eime
Kartu – suvirto vien į vėją, kuriame
Saugiau nei ant vandens sukniubus atsikelti.

Jie temo nuo vėjuotos nakties akiračių klaikių,
Kaip žemė temsta šešėliu savo rydama mėnulį.
Kai išsigelbėjimo jokio tolumos nesiūle,
Jis pats atėjo iš toli nutildymu savalaikiu.

Jie atėjimo labiau už vėją nusigando valtyje sugulę.
Jie matė laikuose jų likimus – ir iš akių
Nukrito ašara: palietus vandenį naktų tokių
Kaip jūra tapo – neišverkiama, didžiulė.

1993

Ryškūs Monparnaso spalvų pūslai

Šio amžiaus pirmajame dešimtmetyje tapytojai ėmė keltis iš Monmartro į Monparnasą. Tai nebuvo koks simbolinis veiksmas, – tiesiog jie iš kaimečio persikėlė arčiau miesto, arčiau jų laukiančių pavojų ir pagundų. Kai kas Monparnasą laikė senojo Babilono ir naujosios Jeruzalės dariniu, o žymus prancūzų poetas Max Jacob ant sienos pasikabino net griežtą įspėjimą nepasiduoti vilionei: „Nesileisk žemyn į Monparnasą“.

Deja, kraustytis pradėta masiškai, ypač ten skubėjo užsieniečiai. XIX a. viduryje Monparnase gyveno apie 1500 menininkų, beveik visi jie – prancūzai, o šio amžiaus pradžioje beveik 40% čia gyvenančių menininkų buvo užsieniečiai. Trečiojo dešimtmečio pradžioje tapytojas Guy Arnoux prie savo studijos Huygheno gatvėje net iškėlė trispalvę, o ant durų užrašė – „Prancūzijos konsulas“. Nuo XIX a. devinto dešimtmečio didžiausia užsieniečių grupė čia buvo amerikiečių, antroji pagal dydį – rusų, daug gyveno menininkų iš Rytų Europos šalių, kurių būrys tapo didžiausias po I pasaulinio karo. Žymiausias persikėlėlis buvo Picasso, kuris iš Monmartro į Monparnasą nusileido 1912 metais. Įvairių tautų dailininkai rinkdavosi į savo pamėgtas kavines: vokiečius, o vėliau ir skandinavus labiausiai traukė 1892 m. atidaryta kavinė „Le Dome“, rusai ir „viduržemiečiai“ sėdėdavo kavinėje „La Rotonde“, kurią 1910 m. perpirko visų mėgstamas Victor Libion, leisdamas užsimokėti tapybos darbus. „La Rotonde“ buvo kiek šviesesnė nei „Le Dome“, tad ispanai ją vadino „pliažu“. Šią įstaigą Libion buvo priverstas 1920 m. parduoti. Po penkerių metų duris atvėrė „Le Select“, pirmoji kiaurą naktį veikianti užėiga, pagarsėjusi savo džiuvėsėliais su sūriu. Ją nepaprastai pamėgo amerikiečiai. 1927 m. triukšmingai buvo švenčiamas kavinės „La Coupole“ atidarymas. Monparnasas tuo metu buvo menininkų pasaulio centras.

Tas spindesys jau seniai nuslopo, daugybė menininkų studijų nušluota nuo žemės paviršiaus – jų vietoje iškilo įstaigos, naujos gatvės buvo nutiestos per nugriautus kvartalus. Tačiau kartais stengiamasi prisiminti, kas šis rajonas buvo, kokia šlovė jį gaubė. Vienas pavyzdys – Monparnaso muziejaus įkūrimas. Jo adresas – 21 Avenue du Maine. Tai siauras akligatvis,

„apipintas“ vijokliais ir kitais augalais. Čia rusų dailininkė Marija Vasiljeva turėjo savo studiją. Jos studijoje, o dabar muziejuje, iki spalio 19 d. veikė pirmoji paroda, supažindinusi su Vasiljevės darbais. Kitoje parodoje bus rodomi Monparnase gyvenusių japonų tapytojų darbai. Beje, pirmasis šiame rajone įsikūręs japonų tapytojas buvo Fujita, atvykęs čia 1913 metais.

Vasiljeva gimė 1884-aisiais Smolenske, o į Paryžių atvyko 1907 metais. Trumpai studijavo Matisse akademijoje, kuriai šis dailininkas vadovavo 1908-1911 metais ir kur tik keletas studentų kalbėjo prancūziškai, o 1910 m. kartu su kitais menininkais įkūrė Rusų akademiją ir tapo jos direktore. Po poros metų dėl nesutarimų išstojo iš šios organizacijos ir savo studijoje įsteigė Vasiljevės akademiją. 1915-aisiais ji atidarė valgyklą užsienio šalių menininkams, kuriuos karas atkirtė nuo namiškių. Pavalgyti čia kainavo 50 santimų. Valgykla ir buvo jos didžiausias laimėjimas. Parodoje rodomas jos laužytų linijų primityvistinis piešinys, kuriame vaizduojami pietūs, jos iškelti 1916 m. Georges Braque garbei: šeimininkė vienoje rankoje laiko peilį ir dubenį, i kurią Matisse ruošiasi dėti kalakutą, prie stalo sėdi Blaise Cendrars, Picasso, Fernand Leger, Jacob, Beatrice Hastings, Juan Griss ir Braque su lauru vainiku, o tarpdury stovi apstulbęs Modigliani, iš susižavėjimo ar siaubo pakėlęs rankas.

Paroda gana paviršutiniška ir menkai dokumentuota. Norintys ką nors daugiau sužinoti apie Vasiljevą turi susirasti nelabai patikimą J.-P. Crespelle'io knygą „Gyvasis Monparnasas“ („Monparnasse Vivant“), kurioje Vasiljeva aprašyta kaip viena spalvingiausių šio rajono asmenybių.

Smulkutė, ryškių mėlynų akių Vasiljeva pasakodavo, jog atvykusi į Paryžių ji buvo graži kaip madona. Jau po kelių dienų ją ant parko suolo apglėbęs mažas senyvas žmogelis, kuris pasirodė esąs Henri Rousseau. Ji atsisakiusi pasiūlymo už jo tekėti. Priekštas – blogas burnos kvapas. Tačiau visą laiką norėjusi vaikų, tad ir pagimdžiusi 1917 m. sūnų, kurio tėvas nežinomas. Tais pačiais metais Vasiljevai dėl neaiškių priežasčių, o gal kad buvo suteikusi pastogę Leninui, buvo paskirtas namų areštas. Tai vaizduojama viename eksponuojamame piešinyje. Čia matome kariška uniforma apsirengusį Leger, imantį į savo globą jos kūdikį.

American Symphony Orchestra: žavūs nepastovaus dešimtmečio atgarsiai

Sekmadienį, sausio 17-tą, 3 val. p. p. Avery Fisher salėje, Lincoln Centre įvykusiame koncerte dirigento Leon Botstein lydimas American Symphony Orchestra pristatė audringojo 7-ojo dešimtmečio keturis žymesnius, mažesnio ir didesnio masto, garso meistrus. Trys jų – kompozitoriai europiečiai, veikalus sukūrę Amerikoje, o ketvirtasis – amerikietis, kompozicinį darbą atlikęs Europoje.

Ansine stilizacija. Svarbiausia čia buvo ne tiek harmonijos išlaikymas, ne temų kartojimas, kiek atskirų, trumpų momentų sujungimas. Net ir virtuozinis instrumentų valdymas neišskėlė nė vieno muzikanto į priekį, dalių sunkumai buvo visai atvirai ir tiek permatomi, kad jų atlikimui reikėjo tikrai didelio darbštumo. Klausytojui susidarė miesto įtampas, išties greitų ryšių, savotiškų pastangų ir nelauktų staigmenų išpūdis.

Ją pripažino tebevykstančią Kubos krizę.

Paskutinis kūrinys, atliktas pilno orkestro, buvo lyg ir gyviausias. Luciano Berio, buvusio Dallapiccola mokinio, „Sinfonia“ yra tikro „pop-izmo“ reiškinys. Prisdėjo dar The Swingle Singers, mišrių vyriškų ir moteriškų balsų oktetas, kuriam savo pradiniu sąstatu, veik prieš 40 metų, pavyko pritaikyti Bach'o kontrapunktines melodijas prie lengvo džiazio svingo



Koncerto akimirka

Michael Dames nuotr.

Minimas laikotarpis Vakarų istorijoje praužė su vis didėjančiu triukšmingumu. Atgijusios rock-and-roll bangos paskatintos ambicijos siekė ligi mėnulio. Amerikos diplomacija, po karo praplėtus tarptautinę įtaką, nesėkmingai ir tragiškai įstrigo Vietnamo klaidynėje. Krito abu Kennedy broliai. Žuvo ir Malcolm X, ir Martin Luther King. Politika reiškėsi gatvėse. Tiek Chicagoje, tiek Paryžiuje paugliai ir studentai įsijungė į civilines riaušes.

Solidarumas kultūrinėje srityje pradėjo kartu ir prisirišti prie praplėstų naujų eigų, ir vertė skaldytis. Vieni siekė galutinai peržengti visas formas, kiti – atlaikyti gresiantį chaosą. Muzikoje pasigirdo gatvės šūkių ir radijo atgarsių. Kompozicinės formos laisvai pasireiškė aleatorinė, atsitiktinė improvizacija kartu su griežtai įvestomis grynų tylos pauzėmis. Nepaisant, ko buvo laikomasi, kūrėjai savo kūriniuose pripažino, jei ne formos, tai bent struktūros reikalingumą; be šito, nebūtų buvę ko kurti.

Pirmasis orkestro pristatymas kūrinys, newyorkiečio Elliott Carter „Koncertas orkestrui“, pasireiškė stipria niu-

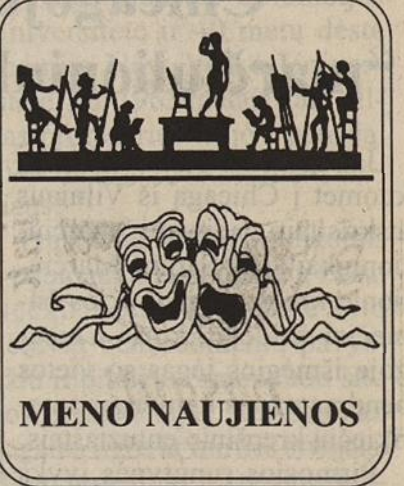
Sekė lenkų meistro Witold Lutoslawski „Paroles tisees“ (Austi žodžiai) – prancūzų poeto Jean-Francois Chabrun tekstai pristatomi tenoro, palydint mažo sąstato ansamblui. Atsisakė didžia trumpa atmosferinė, tik pusiau nugirsta fantazija. Tenoras Michael Hayes gerai išlaikė ir neramų sapno nepastovumą, ir meilės jausmų kaitą, prie ko gerai prisitaikė ansamblis. Styginiai instrumentai perdavė savotišką nekantrumo nuotaką.

Po pertraukos antrasis veikalas susiejo dainininką su kameriniu mišrių instrumentų ansambliu. Šį kartą solistas buvo barytonas Jeffery Kneebone, atlikęs italo Luigi Dallapiccola dodekafoninį kūrinių „Pregiere“ (Maldos). Kompozicija pristato tris brazilo poeto Murilo Mendes eilėraščius, italų kalbos vertimuose. Kneebone puikiai atskleidė sielos nerimą, eilių autoriaus, persikrikštijusio kataliko, šiuolaikinę *de profundis*, pranašiskai pakildamas poeto žodžiais: „Tu, kurs esi tikras Dievo sūnus, / Atkalk žmonių nuo šio kryžiaus“. Įdomu pastebėti, kad gaidų leidinyje kompozitorius įrašęs datą 1962 m. spalio 21-ą, kai Prez. Kennedy per televizi-

takto ir taip pasiekti plataus populiarumo. Berio oktetą kvietė dalyvauti pradiniam chorinės sinfonijos statyme, kuris įvyko New Yorke 1969 metais, muziką pritaikant jų stiliui. Balsai reiškiasi išties, per visas penkias kūrinio dalis, lygiagrečiai su kitais instrumentais. Nors kiekvienoje dalyje yra balsams priskirti tekstai, jų dainavimas ne visada persiduoda prasmingai. Štai antrosios dalies tykioji moduliacija įvardija ir kartoja žodžius: „Martin Luther King“, bet taip atskirdama ir pratęsdama skiemenis, kad žodžių beveik nesigirdi. (Šią skaldančią techniką Berio greičiausiai perėmė iš John Cage, kurio mokiny poetas Jackson MacLow tokį principą kiek anksčiau buvo skelbęs savo poezijoje.) Instrumentai išdėsto įvairias to laikotarpio kompozicines manieras, o trečiojoje dalyje net suranda ir sujungia garsiausiųjų tradicinio sinfoninio repertuaro valsų ištraukas. Tai ne tiek „dyvinas“, kiek įkvėptas sinfoninės formos koliazas: remiasi Mahler'io „Prisikėlimo“ sinfonijos scherzo, kuris veik pilnai, nors sukarpytai orkestro atgrojamas. Įsiterpia trumpi, lengvai atpažįstami motyvai iš Berlioz'o, R. Strauss'o, Ravel'io ir kitų kompozitorių; visi prasiirta beveik nekintamu valso pulsu. Balsai tai dainuoja, tai pamėgdžioja ritmą, o vienas jų, kaip kalbėtojas, deklamuoja ištraukas iš Beckett'o romano. Visa kompozicija patvirtino gyvą atnaujintą struktūros ieškojimą.

American Symphony Orchestra išlaiko vertingą ir pagrindinę šiuolaikinės muzikos tradiciją. Nors muzika ir nenaujausioji, retai kada pasitaiko jos koncertinės salės gyvoj atmosferoj pasiklausyti. Sekantis koncertas, kovo 17-tos vakare, pristatys garsų įtakingą buvusį Boston Symphony Orchestra dirigentą Serge Koussevitsky. Tos programos ankstyviausias kūrinys pasirodęs 1905 metais, o vėliausias 1958. Bus rusų, vokiečių ir amerikiečių muzikos.

Vyt Bakaitis



- Vasario 19 d. Vilniuje Prezidentūros rūmų Baltojoje salėje Lietuvos muzikų rėmimo fondas pagerbė 1998 m. tarptautinių muzikos konkursų laureatus bei jų pedagogus. 77 jauniesiems atlikėjams iš Vilniaus, Kauno, Prienų, Panevėžio bei užsienyje studijuojantiems muzikantams savo įsteigtus prizus įteikė valstybinių ir privačių institucijų bei įmonių atstovai, individualūs rėmėjai. Po apdovanojimo ceremonijos Lietuvos Vyriausybės rūmų salėje įvyko laureatų koncertas. Muzikų rėmimo fondas, paminėdamas Tarptautinius pagyvenusius žmonių metus, koncertą skyrė vyresniosios kartos pedagogams, laureatų tėvams, premijų steigėjams.

-Valstybinį pučiamųjų instrumentų orkestrą „Trimitas“ bei jo vyriausiąjį dirigentą R. Balčiūną lydėjo sėkmė tarptautiniame pučiamųjų orkestrų festivalyje San Remo (Italija). Vilniečiai kartu su Olandijos kolektyvu bei žymiu Italijos kariniu orkestru „Fanfara Bersaglieri in conpedo“ tarptautinės žiuri sprendimu buvo apdovanojami miesto municipalinės valdžios aukšniais „Liuto ir palmės“ prizais. Šventėje dalyvavo kelios dešimtys Europos ir JAV orkestrų, pelnusių apdovanojimus kituose festivaliuose. Tūkstančiai žiūrovų šiltajame kurorte stebėjo išpūdingą renginį: pagrindinėse miesto salėse ir aikštėse vyko koncertai, gatvėse – teatralizuotos orkestrų eitynės, pajvairintos gėlių kompozicijomis ant ratų.

- Sausio ir vasario mėnesiais maestro Saulius Sondeckis gastroliavo Olandijoje. Jo diriguojamas „Noord Nederlands Orkest“ surengė šalyje šešis koncertus, kuriuose skambėjo J.S.Bacho, D.Šostakovičiaus, F.Chopino ir Van Wassenauerio kūriniai. F.Chopino Antrojo koncerto fortepijonui ir orkestrui solistas buvo F.Chopino konkurso laureatas iš Paryžiaus E.Indjicas.

- Eksperimentinės muzikos profesorius Adomas Levadzė, iš Veticijos (Vokietija), vasario 2-3 d. Anykščių rajone vėl surengė kasmetinį muzikos forumą-manifestaciją „Kurkliai-Mikieriai“, skirtą populiariam šiuolaikinės muzikos propagavimui. Pats vokiška lūpine armonikėle atlikęs Dmitrijaus Šostakovičiaus 2-osios sinfonijos finalą, Victor Malineo pjesę mušamiesiems „Baltoji katytė“ bei Raymond Berkmano simfoninį preliudą (originaliai sukurta klavesinui) „Obels traktorija: posūkis:upė“, klausytojams atskleidė šios muzikos vertę ir savitumą. Muzikinio klubo „Guobija“ klausytojai gavę dovanų ką tik Hamburgie išleistą profesorius A. Levadzės kasetę „Ligoninių smuikai“.

-Vasario 5-6 d. Lietuvos muzikos akademijoje įvyko III respublikinė moksline praktinė konferencija „Muzikinis ugdymas: testinimo ir grandžių sąveikos problemos“. Pirmą kartą tradiciniame pedagogų forumo buvo gvildinamos visų muzikinio ugdymo – taip pat ikimokyklinio – grandžių aktualijos. 40 prelegentų aptarė bendrojo bei specialiojo muzikinio ugdymo problemas.

Chicagoje laukiama "marčiulioniukų" iš Vilniaus

Jau sparčiai artėja kovo 6-ji, kuomet į Chicago iš Vilniaus atskris taip vadinami "marčiulioniukai". Tai Šarūno Marčiulionio krepšinio mokyklos 14-mečiai žaidėjai, kurie Chicagoje išmėgins jėgas su vietos bendraamžiais lietuvių ir amerikiečių krepšinio entuziastais.

Pirmosios rungtynės įvyks kovo 7 d. vakare PL Centro Lemonte sporto salėje su "Lituanicos" žaidėjais, o po to beveik kasdien jaunieji svečiai iš Vilniaus susitiks su amerikiečių komandomis.

Kovo 13 d. vakare ASK "Lituanica" PL Centre Lemonte rengia pobūvį – susitikimą su "marčiulioniukais" (o jų atvyksta visas tuzinas). Čia bus vakarienė, šokiai ir kiti įvairumai. Vietas į šį neeilinį renginį reikia rezervuoti jau dabar, skambi-

nant Dainai Siliūnienei, tel. (630) 852-3204.

Sportinė programa rūpinasi dr. Donatas Siliūnas, kuris taip pat treniruoja ir jaunosius ASK "Lituanicos" krepšininkus.

E. Šulaitis

Japonijos informacijos agentūra Kioto Cusin pranešė, kad Japonija atmeta viešai neskelbtą Rusijos pasiūlymą pirmiausiai sudaryti taikos sutartį, o vėliau spręsti Pietų Kurilų salų priklausomybės klausimą. Pasak Rusijos diplomatinio šaltinio, Maskva tebesitiki, kad jos pasiūlymai bus kruopščiai išnagrinėti. Atsakymo Rusija tikisi sulaukti šiais metais įvyksiančiame Rusijos ir Japonijos vadovų susitikime.

Tremtinys, poetas, seimo narys...

Aurelija M. Balašaitienė

Š. m. sausio 23 dieną Clevelando Dievo Motinos Parapijos konferencijų kambaryje susirinko gausus būrelis išklausyti iš Lietuvos atvykusio Seimo nario Vytauto Cinausko pranešimo ir stebėti partizanų istorijos vaizdajuostę. Malonios išvaizdos, neaukšto ūgio svečias pradėjo pasakoti savo gyvenimo ir veiklos istoriją. Gimęs 1930 metų birželio 6 dieną, jis augo dviejų brolių ir vienos sesutės šeimoje. Deja, jam vos suėjo vienuolika metų, 1941 metų birželio 14 dieną jo visa šeima buvo ištremta į Sibirą, nes jo tėvas Valdemaras Cinauskas buvo iš karto klasifikuotas "liaudies priešu" kaip Lietuvos policijos tarnautojas. Tu pačių metų gruodyje tėvas mirė "mirtininkų" lageryje. Netrukus pasimirė jo abu broliukai Altajaus krašto lageryje. Išliko gyvi tik jis, motina Emilija ir sesutė Dalia. Po aštuonerių metų vargo tremtyje, jie pabėgo į Lietuvą ir slapstėsi pas pažįstamus ir gimines. Bet ir vėl ištiko nelaimė – kažkas Vytautą išdavė, jis buvo suimtas, tardomas ir apkaltintas ne vien pabėgimu iš tremties, bet ir ryšiais su partizanais. Jis ir vėl buvo ištremtas į Krasnojarsko kraštą, jame išvargto aštuonerius metus, kol pagaliau 1956 metais vėl grįžo į Lietuvą. Sugrįžęs pasiryžo planuoti savo ateitį, tai neakivaizdiniai studijavo geologijos mokslus ir dirbo geologinėse organizacijose.

Prasidėjus atgimimui, jis labai aktyviai reišėsi Sibiro tremtinių organizacijų steigime, vėliau buvo išrinktas į Seimą ir eina įvairias pareigas tremtinių or-

ganizacijose. Jis yra Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių bendrijos etikos komisijos pirmininkas, Tremtinių grįžimo fondo valdybos pirmininkas, Vyriausybės tremtinių grįžimo komisijos vicepirmininkas ir taip pat priklauso Lietuvos Radosytojų sąjungai kaip kelių poezijos rinkinių autorius. Jis su savim atsivežė savo naujausią eilėraščių rinkinį "Ir atmintis, ir dabartis", kuriuo susirinkusieji labai susidomėjo ir įsigijo nemažą egzempliorių skaičių.

Svečias pasakojo apie lėšų sutelkimo bei grįžtantiems tremtiniais gyvenviečių parūpinimo problemas, taip pat atsakinėjo į klausimus. Po Cinausko kalbos susirinkusieji buvo vaišinami kava ir pyragaičiais, o po trumpos pertraukos buvo demonstruojama vaizdajuostė "Partizanai". Deja, vaizdajuostė nebuvo paruošta profesionaliai, daugybė ištėtų miško vaizdų, pasikartojančių veidų ir nuotraukų, bet labai mažai dokumentacijos, nors tiek pradžia, tiek pabaiga buvo įspūdingai parodytos su trimtuojančia statula. Visa vaizdajuostė buvo ištęsta, mažai konkretaus turinio, išskyrus kai kurių garsių partizanų išlikusius šeimų narius, kaip "Vanago" Ramanausko žmona ir jo dukra ir dar keletas kitų.

Clevelando lietuviai yra dėkingi vietinės LB apylinkės valdybai, kuri visada randa ką nors naujo, originalaus ir vertingo, palaikant ryšius su gimtuoju kraštu ir jo iškiliais veikėjais. Nežiūrint kai kurių kritikos žodžių apie vaizdajuostę, visas

vakaras buvo labai informatyvus, nes nedaug težinome apie Lietuvą grįžtančius Sibiro tremtinius ir jų problemas, o taip pat buvo malonu susipažinti su Sibiro tremtinių ir poetu Vytautu Cinausku. Te Dievas jam padeda jo kilniai darbe!

**Užsiprenumeruokite
DARBININKĄ
(718) 827-1351**

Reikalingos vaikų auklės, namų tvarkytojos darbai amerikiečių šeimose. Suteikiamas atskiras kambarys, vonia ir pilnas išlaikymas. Atlyginimas 300 - 450 dol. per savaitę su dviem laisvomis dienomis. Kreiptis International Consultation, 368 Broadway, Suite 206, New York, NY, 10013, tel: (212) 766-1168. (sk.).



Per LB Cicero apylinkės valdybos surengto Nepriklausomybės šventės minėjimo vaišes. Valdybos vicepirmininkas Mindaugas Baukus apsuptas šeiminių – O. Venclonienės (kairėje) ir M. Bikulčienės Ed. Šulaičio nuotr.

Philadelphia, PA

Šv. Andriejaus lietuvių parapijos priešvėlykinis atsinaujinimas – rekolencijos vyks š. m. kovo 13 ir 14 dienomis, šeštadienį ir sekmadienį. Rekolencijoms vadovauti yra pakviestas kun. Antanas Lapė, priklausęs Telšių vyskupijai Lietuvoje. Kun. Lapė dabartiniu laiku gilinasi studijas Katalikų universitete Washingtone, D. C. Rekolencijų pradžia šeštadienį, kovo 13 d., 4:00 val. po pietų. Tai dienai yra numatytos dvi konferencijos, su pertrauka pabendravinimui. Rekolencijos bus baigiamos sekmadienio lietuviškomis Šv. Mišiomis 10:30

val. ryto. Mišių metu bus paminėta Kovo 11-tosios Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo sukaktis. Po Mišių salėje tadinė kavutė, jos metu kunigas Lapė supažindins su šių dienų Lietuvos katalikų Bažnyčios padėtimi ir atsakinės į klausimus.

Svečio kunigo atsilankymas suteikia galimybę atlikti išpažintį lietuvių kalba. Išpažintys bus klausomos šeštadienio vakarą, pasibaigus konferencijoms, ir sekmadienio ryte nuo 9:30 valandos.

Šiais metais, Šv. Andriejaus parapijai švenčiant 75-tą įkūri-
(nukelta į 7 psl.)

SCHUYLER SAVINGS BANK

Mes siūlome:

*Taupymo sąskaitas *Taupymo sertifikatus
*IRA sąskaitas

*Asmeniškas ir komercines čekių sąskaitas
*Tiesioginį pinigų deponavimą

*Namų paskolas *Automobilių paskolas
* Namų remonto paskolas *Sąskaitų paskolas

*Namų (Home Equity) paskolas
Naujos, patogios darbo valandos ir draugiškas patarnavimas gerai tarnauja mūsų visuomenei...

Mūsų adresas:

24 Davis Avenue
Keamy, NJ 07032
(201) 991-0001

arba skambinkite nemokamai:
1-888-SCHUYLER
(1-888-724-8953)

Pigios kelionės į Pabaltį 1998-99
per UNIONTOURS

VILNIUS

6 naktys / 7 dienos

tiktai \$660 asmeniui

dvigubame kambaryje

Nuo ketvirtadienio iki trečiadienio. Į kainą įeina:

FINNAIR skrydis ten ir atgal

5 naktys viešbutyje "Šarūnas"

taip pat mokesčiai ir pusryčiai kasdien.

Skambinkite UNIONTOURS

sūžinti apie kitokias keliones į Pabaltį.

Mūsų ekspertai parūpins jums pigiausius skrydžius, prielaimom kainom geriausius viešbučius ir vietines ekskursijas po Lietuvą.

212 683-9500 arba 800 451-9511

UNIONTOURS

245 Fifth Avenue
New York, NY 10016

Fax: 212 683 9511

e-mail: travel@uniontours.com

On the net: www.uniontours.com



VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127
Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

- Siuntiniai į Lietuvą su pristatymu į namus
- Labdaros siuntiniai per GIFT OF HOPE programą
- Perkraustymo į Lietuvą paslaugos
- Pinigų persiuntimas į Lietuvą
- Pigios telefono paslaugos
- Telefono kortelės skambinti į Lietuvą – 29 centai per min.
- Vertimo paslaugos

Siuntiniai surenkami įvairiuose miestuose MA, NH, ME, RI, CT, NY, PA, MD, DC valstijose. Jei norite gauti siuntinių paėmimo tvarkaraštį jūsų vietovėje skambinkite į "VILTIES" įstaigą 617-269-4455.

"VILTIS" atstovas New Yorke yra Algis Jankauskas. Pasikambinę jam tel. 718-849-2260, galite susitarti dėl siuntinių paėmimo iš namų New Yorke apylinkėse

Atlantic Express corp.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ

PICK-UP SCHEDULE FOR
MARCH 1999

March 5	Philadelphia, PA	11-12 noon
March 6	Brooklyn, NY	12-1 pm
March 8	Whiting, NJ	1-2 pm
March 15	Putnam, CT	1-2 pm
March 16	New Britain, CT New Haven, CT Waterbury, CT	11-12 noon 2-3 pm 4-5 pm
March 18	Elizabeth, NJ Kearny, NJ Paterson, NJ	11-12 noon 1-2 pm 3-4 pm
March 19	Philadelphia, PA	11-12 noon
March 20	Baltimore, MD Brooklyn, NY	4-5 pm 12-1 pm
March 30	New Britain, CT New Haven, CT Waterbury, CT	11-12 noon 2-3 pm 4-5 pm

For more information please call:
1 800-775-7363 or 914-258-5133

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$375 r.t.

One way to Vilnius \$250



FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211

New York, NY 10107

Tel.: (212) 541-5707

Žinios iš pietryčių Floridos

Kęstutis K. Miklas

(Pabaiga. Pradžia Nr. 9)

lietuvių aptarnavusiai bažnyčiai atsakius duoti koplyčią lietuviškoms pamaldoms, buvo surasta kita vieta. Ji yra tame pačiame mieste Lady of Florida Tėvų Pasionistų dvasiniame centre. Naujoji koplyčia yra gan didelė, labai gražaus moderniško stiliaus ir turinti virš 200 sėdimų vietų. Lietuviškos pamaldos joje vyks vieną kartą per mėnesį iš anksto sutartais sekmdieniais.

BALFo skyriaus susirinkimas

Bendruomenės mėnesinė suėiga, kuri įvyko sausio 12 d., buvo skirta BALFo skyriaus metiniam susirinkimui. Jam vadovauti buvo pakviestas dr. Vladas Vaitkus, o sekretoriauti – Aldona Urbienė. Po skyriaus pirminko Jono Mildažio apyskaitinio veiklos pranešimo sekė išdininko Vytauto Kulpos išdosa apyskaita. Iš abiejų pranešimų paaiškėjo, kad aukų į BALFą plaukia jau mažiau, nes daug kas pradeda gan skeptiškai žiūrėti į tolimesnį BALFo reikalingumą Lietuvai atgavus laisvę ir tapus nepriklausomai. Praėjusius metinis vėjus buvo 600 dolerių mažesnis. Išdosa gerokai papildoma pelnas iš skyriaus rengiamų gegužinių. Sekanti gegužinė bus kovo 24 d. BALFo centrui už praėjusius metus buvo pasiūsta 3826 doleriai.

Išsklausius kontrolės komisijos pranešimą ir po diskusijų įvairiais šalpos reikalais, sekė valdybos bei kontrolės komisijos rinkimai. Į abu organus, susirinkusių narių pageidavimu, buvo patvirtinti tie patys asmenys. Valdyboje ir toliau pasilieka: Jonas Mildažis, Vytautas Kulpa, Algis Augūnas, dr. Jonas

Šalna ir Jonas Štaras. O kontrolės komisijoje: Pranas Baltakis, Elena Domijonaitienė ir Vanda Majauskienė.

Pabaigai žodį tarė pernai išrinktas į BALFo centro direktoriatą dr. J. Šalna. Jis suglaustai papasakojo apie įvykusį Detroito Centro direktoriato suvažiavimą, apie BALFo teikiamą paramą ir jos reikalingumą Lietuvoje.

Užbaigus BALFo susirinkimą, žodį tarė ir LB apylinkės pirminkas M. Sodonis. Jis pranešė, kad Lietuvos Nepriklausomybės sukakties proga bus pamaldos už žuvusius ir nukentėjusius kovoje dėl Lietuvos laisvės vasario 7 d., 2 val. popiet, o vasario 16 d., 10 val. ryto, bus pakelta Lietuvos vėliava prie Juno Beach miesto rotušės ir taip pat prie Laisvės padėkos paminklo lietuvių kapinėse. Jis taip pat pranešė, kad Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo minėjimas įvyks vasario 21 d., 2 val. popiet, Juno Beach metodistų bažnyčios salėje, kad pagrindiniu kalbėtoju šiame minėjime galimas svečias iš Lietuvos ambasados Washingtone ir kad bus renkamos aukos JAV LB Krašto valdybos veiklai paremti. Taip pat, kad J. E. vyskupas Paulius Baltakis, OFM, bus šioje apylinkėje kovo 6 d., ves rekollekcijas Tequesta St. Jude bažnyčioje, o sekančią dieną pasionistų koplyčioje aukos šv. Mišias šv. Kazimiero garbei.

Ta pačia proga, Lietuvos Dukterų skyrius kvietė visus apsilankyti jo rengiamoje tradicinėje madų parodoje, kuri įvyko sausio 30 d. Ocean View metodistų bažnyčios salėje, Juno Beach.

Tuo ši lietuvių mėnesinė suėiga, užtrukusi beveik tris valandas, ir buvo baigta.

“Tešviečia Lietuvoje saulė”

VYTAUTO VOLERTO kalba

Vasario šešioliktosios minėjime New Yorke

Kai po daugelio metų nuvažiuojame į Lietuvą, stebimės, kaip viskas sumažėjo. Tiltai susitraukę, Nemunas susiaurėjęs, plačios gatvės susispaudusios, į mokyklą minti keliai sutrumpėję. Keista. Džiūsta, raukšlėjasi pasaulis?

Pasižvalgykime į šios salės žmones ir palyginkime juos su tais, kuriuos čia matydavome prieš kelias dešimtis metų. Kaip su tais išmintingais ir mieliais asmenimis, kuriuos čia sutikdavome, susisiekti, kai jie, ramybėn iškeliauvę, jau nežino mūsų rūpesčių, negirdi mūsų šnekų, nesidomi valdžios politine spalva Lietuvoje? Tiesa, dalį išėjusių vietų užima kiti veidai, naujai subrendę, gal tik bręstą, gal niekados Lietuvos nematę, gal visai neseniai iš jos atkeliavę. Esame visi kartu, bet žinome (nors tai labai nejaukus žinojimas), kad ir mes esame tik dalis plaukiančios ir nuplauksiančios srovės, kurioje šapais vartalojasi visos visos tautos. Tad slinkimės vienas prie kito! Artėkime mintimis, kad metų upėje nesijaustume vieniši.

Didžiosioms, galingosioms valstybėms, kaip, pvz., JAV, į mūsų Vasario 16 panašios progos yra džiūgavimo, nerūpestingumo, išsiblašymo dienos. Bet mažos varguolės kiekvieną akimirka budi. Budi, žvalgosi ir rūpinasi net džiaugsmo akimirkomis, nes mažas lengvai telpa į gobšulių nasrus. Tad ir Vasario 16, iš suvargusios šalies sukūrusi modernią valstybę, tapo ne tik pasididžiavimo, bet ir svarstymų diena. 1918 m. vasario 16 d. lietuvių tauta sau pasistatė tvirtovę. Jos tautinio sąmoningumo užtvartose lietuvių perneša hanibališka bolševikinės okupacijos pusšimtį metų. Be Vasario 16-osios Lietuva būtų panaši į savo kaimynę – yra Gudija, Baltarusija vadinama, bet joje beveik nėra gudų.

Didžiosios šventės reikšmė bei jos genezė mūsų tarpe yra apkalbėta ir išnagrinėta. Todėl tinka pasižvalgyti ir šiandieninėje Lietuvoje. Džiūgavimai supina spalvas ir akyse lieka vien šviesus margumas. Mūsų kryptavimais svaigintis nevertėtų. Šalia baltų pluoštų gyvenimas patiesia ir pilkas paklodes.

Tvarkingoje valstybėje svarbiausias balsas yra ne prezidento, ne vyriausybės, ne jos ministrų, ne politikų ar suktų advokatų, bet įstatymų. Tačiau išmintinga, patyrusi vyriausybė, kuri galėtų šią tvarką išlaikyti, suvargusios dvasios valstybėje atsirasti negali. Juk vyriausybės neimportuojamos, bet yra piliečių kūrinys. Kokia tauta, tokia ir vyriausybė – įprasta kartoti. Vyriausybė yra lyg visuomenės variklis. Bet jei darbo aplinka nepakenčiama, ką ten varysi, kokius ratus sukusi...

Piliečiai ir vyriausybė brandina vienas kitą. Kai tvirtėja visuomenės sąmonė, auga ir kraštą tvarkančios sistemos nuovoka. Taip ir galima kasdieniškai, bet tinkančiai sakyti: ranka ranką prausia.

Nedera išsivijai didžiulotis, kaip kažkuriais, matyt, labai senais laikais, netinkamai šaipėsi puodas iš katilo. Tačiau į Lietuvos visuomenę slapčiomis pažvelgti labai knieti.

Buvęs prezidentas A. Brazauskas 1995 metais nusišundė: “Susitikimuose su žmonėmis dažnai galvoju, kodėl mes tokie skirtingi ir pikti. Vienas kitu nepasitikime, ignoruojame, negerbiame. Kodėl mūsų santykiuose tiek daug šiurkštumo ir brutalumo, nenoro suprasti vienas kitą?” (“Lietuvos rytas”, 1995.02.12, Nr. 37.)

Žinoma, Brazauskui gal vienas kitas ignoracijos ir šiurkštumo rodė daugiau kaip savo artimiesiems kaimynams. Juk jei kas pakaitomis rausta ir balsta, yra nelengva tokį suprasti. Vis dėlto šiame jo skunde tiesos kraštai pasirodo. Tai kiek iki šiandien Lietuvoje liko pikto, ignoravimo, nepasitikėjimo ir kitokių nemalonių šmaikštybių? Neišmatuosime. Tik iš tūkstančių pavyzdžių keli jų tepaludija mums lyg kokioje USA Senato byloje.

Prisimename, kaip anais metais Kauno miesto tarybos nario sukurstyta minia vos nenuilnėta ministro ir Seimo narės, atvykusios pasitarti su savo rinkėjais. Minios ir oficialaus asmens pyktis atrodė lyg pyktis prieš raudoną skarą.

Nuo 1998.03.29 Lietuvoje yra įvestas Vidurio Europos laikas, kuris buvo iki 1940 metų. Tačiau iki šiandien nerimsta aimanos – lietuviai masiškai susirgs depresija, keleriopai padidės savižudybės, užgraus įvairios kitokios blogybės... Koks nuostabus ir zlumas, koks išradingumas pavojams, kokia ignoracija mano amžiaus žmonių... Vidurio Europos laiku gimiau, augau, studijavau kaip ir tūkstančiai kitų Lietuvos jaunuolių ir iki šiandien dar nespėjau nusižudyti.

Pereitą vasarą Kauno miestas sujudo išsivirti globėją. Šoktelėjo nemažas viesulas. Siūlymai, patarimai ir, žinoma, reikalavimai. Jei išrinksite ne tą, kurį siūlome, gulsiame prie Rotušės ir paskelbsime bado streiką.

Kelios mokytos damos – gydytojos, mokytojos ir net teisininkės – pereitą vasarą nusprendė Lietuvą paaukoti Marijos širdžiai. Ir suredagavo, ir surašė visiems (visiems!) Lietuvos vyskupams laišką, kurio nuorašą mačiau ir kurio turinys yra maždaug toks: Ekscelencijos, praneškite kiekvienam savo klebonui, kad tą dieną, tą valandą suskambėtų bažnyčių varpai ir būtų kalbama štai ši malda. Tai gi jos, su niekuo nesitarusios, nurodė vyskupams ganytojišką kelią. Vyskupai nereagavo, o tos maldingosios sielos tyrose širdyse ir protuose bei piktose kalbose rengėsi vyskopus ekskomunikuoti.

Lietuvoje yra plačiai žinomas V. Štusauskas. Jis grasino, kad surinks visus ubagus ir apie Vilniaus rotušę su jais šoks ratelį.

Tai yra keli pavyzdžiai iš didelės didelės jų gausos. Mums verta ir tai prisiminti, kad pereituose Prezidento rinkimuose arti pusės balsuotojų pasisakė už Paulauską, buvusį LKP CK instruktoriaus ir aukšto KGB pareigūno sūnų. Dera žinoti ir tai, kad vidurinių mokyklų aplklausoje apie vertybes Tėvynės meilę užėmė tik 53 vietą. (“XXI amžius”, 1999.01.06, Nr. 2.). Mums visiems skaudžios Lietuvos jaunimo nuotaikos...

Lietuvos visuomenė yra bolševizmo sužeista, nervinga individualistų minia. Jos apgadinų

ląstelių jau gal nebus imanoma išgydyti. Teks laukti, kol naujos ataugos.

Žinoma, čia kalbama apibendrinimais, kurie gal tinka ketvirtadaliui ar trečdaliui irzlių gyventojų. Tačiau ir tokia dalis labai trukdo valstybei. Ar negirdėjome apie medaus statinę ir kelis lašus dervos? O čia, Lietuvos visuomenėje, suverstas visas neramių žmonių pagiežos kibiras.

Kitas sunkus ir tamsus valstybės elementas – valdininkija. Tai užtikrintos duonos ieškančių, arogantiškų apie 300,000 egoistų minia. Gerų išimčių yra ir čia. Bet štai ką sako poetas Kazys Saja: “Gal žmogus taip greit nenusiviltų ir nesigriebtų pražūtingo butelio, jei kokiu nors reikalu pasibeldęs į valdiškas duris rastų jautresnį, tarnauti, o ne val-

dyti paskirtą viršininką.” (“XXI amžius”, 1999.01.08, Nr. 3.)

(nukelta į 8-tą psl.)

Rusijos Užsienio žvalgybos tarnybos spaudos sekretorė Tatjana Samolis “Interfaksui” pranešė, kad minėta tarnyba nesiims neigti britų laikraštyje “Daily Telegraph” paskelbtas žinias apie tai, jog padedant Slovakijos slaptosioms tarnyboms Rusijos specialiosios tarnybos šalyse – kandidatėse į NATO vykdo operacijas, skirtas jų diskreditavimui Aljanso akyse, pakinant jose neofašistinius, rasistinius judėjimus ir pan. Pasak Samolis, Rusijos požiūris į NATO plėtrą yra seniai žinomas.

Antanas Saulaitis: tauta, kuri vertina ir gerbia savo jaunimą, – išlieka ir klesti

(atkelta iš 2 psl.)

yra. Jeigu Dievo nerandame, nepaliečiam jo ten, kur esame – toks tikėjimas dirbtinis. Jeigu aš nueinu į bažnyčią, pasimeldžiu, tai dar nėra tikėjimas. Tikėjimas – kai aš namuose rūpinuosi vaikais, žmona. Visa kita yra šventė. Kasdienis darbas – ne mažesnė tikėjimo išraiška kaip susėdimas prie Kūčių stalo. Gal tik mažiau šventiška. Tačiau daugeliui sunku suprasti, kaip Dievas gali būti taip arti – kartu praustis, valgyti, vaikščioti nelygiomis Vilniaus gatvelėmis.

- Kas Lietuvoje Jums kelia nerimą, skaudina?

- Du dalykai man sunkūs. Vienas – labiau asmeniškai. Per pamaldas žmonės negieda. Chorai gieda, muzika graži, geri vargonai, bet žmonės tyli. Todėl laukiu išvykų į Vokietiją, Ameriką, kur galiu pagiedoti. Tai tas pats, jeigu valgyčiau pusryčius ir neišgerčiau kavos.

Antra – kad iš tremties sugrįžusiems nebuvo tinkamai pripažinta ir atitaisyta moralinė skriauda. Kol lietuviai nepripažins praities, neišgydys tų žaizdų, nebus darnos šioje valstybėje ir tautoje.

Kalbėjosi
Eugenija Grižibauskienė



Vilniaus senamiestyje

V. Kapočiaus nuotr.

Philadelphia, PA

(atkelta iš 6 psl.)

mo sukaktį, parapijos administratorius kun. Petras Burkauskas kviečia visus parapijiečius dvasiniam susikaupimui ir atsinaujinimui prieš balandžio 24-25 d. įvyksiančias jubiliejinės iškilmes. Rekollekcijų ruošą įeina į Rimo Gedeikos vadovaujamos “Dvasinio atsinaujinimo” komisijos darbų apimtį. Reko-

lekcijsose ypač yra laukiami į šį kraštą naujai atvykę tautiečiai. Komisijos narys Dainius Didžbalis rūpinasi jų dalyvavimu tiek rekollekcijose, tiek minint Kovo 11-sios sukaktį. Lietuvių Bendruomenės Philadelphijos apylinkės valdybos pakviesti, naujai atvykusieji lietuvačiai maloniai sutiko suruošti Kovo 11-tosios paminėjimą šv. Mišių metu. **Teresė Gečienė**

Mūsų Geradėjui

A. † A.

MOTIEJUI VAIŠNIUI

mirus, Jo žmonai ANTANINAI, vaikams - sūnui RIMUI ir dukrai VIDAI su šeimomis - bei kitiems velionies artimiesiems didžios širdgėlos valandą liūdėdami reiškiamo giliausią užuojautą.

Valė ir Bronius Nemickai
bei jų šeima

A. † A.

ALGIRDUI BRAZINSKUI

iškelavus Amžinybėn,

LIETUVIŲ KATALIKŲ RELIGINĖS ŠALPOS

direktoriai ir tarnautojos

reiškia gilią užuojautą velionio mamytai JANINAI,

dukrai REGINAI su vyru ir šeima, sūnui ALGUČIUI

su žmona ir šeima, visiems giminėms bei artimiesiems.

Tegul Jis lilsis Viešpaties ramybėje!

A. † A.

architektas

ALGIRDAS BRAZINSKAS

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad vasario 22 dieną po sunkios ligos mirė architektas ALGIRDAS BRAZINSKAS. Gimė Lietuvoje ir ilgus metus gyveno South Orange, New Jersey. Velionis buvo Architektų sąjungos narys ir veiklus lietuvių Bendruomenės narys.

Nuliūdę liko

motina Janina, duktė Regina, žentas Harry, sūnus Algirdas, marti Diane ir anūikai. Daug giminių Amerikoje ir Lietuvoje.

DARBININKAS



341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: jkcleras@aol.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Kaziuko mugė, rengiama New Yorko skautų, įvyks ši sekmadienį, š. m. kovo 7 d. Kultūros Židinyje. Prasidės 12.00 val. Mišiomis. Atidarymas tuojau po Mišių. Skanūs pietūs, atgaiva, vyr. skaučių kavinė, žaidimai, apsipirkimas, loterija, vaizdajuostės. *Žiūr. skelbimą šio psl. apačioje.*

Jonas Klivečka, gyv. Woodhaven, NY, buvęs Lietuvos karininkas, mirė š. m. vasario 26 d. Po mišių Apiešimo par. bažnyčioje, palaidotas kovo 1 d. Cypress Hills kapinėse. *Plačiau sekančiame "Darbininke".*

Viešpaties Atsimainymo parapijos žinios

Prel. James McMahon pranešė, kad dėl Floridoje pergyventos automobilio katastrofos negalės kovo 2, 3 ir 4 d. 12 val. aukoti mišių ir pasakyti gavėnės susikaupimui pritaikytų pamokslų. Tai atliks mūsų vikaras kun. Vytautas Volertas.

Lietuvos Vyčių 110 kuopa savo 75 metų veiklos sukaktį atžymės š. m. balandžio 25 d. vakariene - šokiais. Bilietų kaina 25 dol. asmeniui. Daugiau informacijų suteiksime sekančią savaitę.

Šv. Patriko dienos šokiai ruošiami mūsų parapijoje kovo 20 d. Bilietų kaina - 25 dol. asmeniui. Dėl bilietų ir daugiau informacijų skambinkite į kleboniją darbo valandomis tel. 326-2236.

Gavėnios rekolekcijos Putname

Vėl artinasi gavėnia - šventas laikotarpis, skirtas maldai, Kristaus Kančios apmąstymui ir atgailai. Nek. Pr. Marijos seserų vienuolynė Putname, CT, gavėnios rekolekcijos vyks š. m. kovo 19 - 21 d. Praves svečias iš Lietuvos kunigas Antanas Lapė, kuris šiuo metu studijuoja Washington, DC. Rekolekcijos prasidės penktadienį, kovo 19 d., 8 val. vak. ir baigsis pietumis sekmadienį, kovo 21 d. Jei kam nors sąlygos neleidžia dalyvauti pilną savaitę, galima įsijungti vieną dieną, šeštadienį, kovo 20 d., - prasidės 9 val. ryte. Pilnas savaitgalis - 80 dol. (nuo penktad. vakaro iki sekmadienio pietų). Viena pilna diena (be nakvynės) - 25 dol.

Visi kviečiami! Apie savo dalyvavimą praneškite iki kovo 15 d., kartu su 25 dol. įmokėjimu, užtikrinant rezervuotą vietą, arba skambinti: 860-928-7955.

Tėv. Antanas Prakapas, OFM, pranciškonas, mirė š. m. vasario 27 d. Buvo gimęs 1922 m. lapkričio 1 d. Lietuvoje. Vėlionis daugelį metų gyveno Brooklyno pranciškonų vienuolynė, kur ėjo įvairias pareigas. Paskutinius kelerius metus sirgo, gyveno Matulaičio slaugos namuose Putnam, CT, kur ir mirė. Buvo pašarvotas Shalins laidojimo koplyčioje. Atsisveikinimas įvyko kovo 2 d., o kovo 3 d. po mišių pranciškonų koplyčioje palaidotas Šv. Jono kapinėse, pranciškonų sklypelyje. Plačiau bus sekančiame "Darbininke" numeryje.

Apiešimo par. žinios

Biblijos - Šventojo Rašto (naujai išleisto vienoje knygoje) **sutiktuves** rengia Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa kovo 28 d., Verbų sekmadienį, Apiešimo parapijos salėje tuojau po 11 val. sumos. Numatyta trumpa akademija, vaišės. Bus galima išgyti ir Šventąjį Raštą.

Gyd. Gražina Paliokienė, švietimo ir mokslo viceministrė, Lietuvos Katalikų Moterų S-gos pirmininkė ir buvusi Lietuvos Medikų Profesinės S-gos pirmininkė, atvyksta į New Yorką. Ji padarys pranešimą apie savo veiklą ir dabartinę padėtį Lietuvoje kovo 13 d., šeštadienį, 2 val. popiet Kultūros Židinio mažojoje salėje. Lietuvių visuomenė maloniai kviečiama susitikime dalyvauti ir susipažinti su garbinga viešnia. Po klausimų ir diskusijų vyks pabendraavimas prie kavos. Ši susitikimą rengia Pasaulio Lietuvių Katalikų Organizacijų S-gos valdyba, Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa ir Lietuvių Katalikų Moterų Kultūros Draugija.

Reikalinga moteris prižiūrėti vaikus ir namą. Ieškau sąžiningos, tvarkingos auklės nuo 30 iki 50 metų, kuri mylėtų vaikus ir nerūkytų. Turi gyventi šeimoje (netoli Albany). Skambinti 1-518-372-6529. (sk.)

Išnuomojamas didelis kambarys dviems merginoms arba dviems vyrams. Skambinti dienos metu: (718) 386-1635; vakarais (718) 235-3045. (sk.)

Moteris iš Lietuvos ieško darbo. Gali prižiūrėti senyvo amžiaus žmones, padėti namų ruošoje. Nori gyventi šeimoje. Skambinti bet kuriuo laiku 860-232-6586. (sk.)

"Tešviečia Lietuvoje saulė!" ...

VYTAUTO VOLERTO kalba, pasakyta Vasario 16-sios minėjime Kultūros Židinyje New Yorke

(atkelta iš 7 pusl.)

Ō dabar keli klausimai, su kuriais tenka rėpliotis į pačią bokšto viršūnę. (Prašau nesumaišyti - ne į piramidės, bet į vienišo bokšto viršūnę.) Jie liečia Prezidento sudarytą tarptautinę komisiją komunistų ir nacių nusikaltimams įvertinti.

Ar komisija buvo Prezidento mintis? Gal kas nors iš Lietuvos pašalies tokios komisijos reikalavo? Jei reikalavo, tai kas buvo tasai geraširdis teisuolis Lietuvai? Kuo gasdino, jei komisijos būtų atsisakyta? Kas šios komisijos darbus finansuoja? Gal dirbama "visuomeniniais pagrindais", t. y., be jokių atlyginimų, kaip mes čia tvarkomės?

Ką reiškia būdvardis "tarptautinė"? Ar ją sudarė svetimos valstybės? Kodėl joje yra tik Lietuvos, Rusijos ir JAV atstovai, net po kelis? Ar kitos valstybės atsisakė tokioje komisijoje dalyvauti? Kodėl nėra nei vienos Vakarų Europos valstybės, pvz., Lenkijos, Čekijos, abi okupacijas pakėlusios, arba Prancūzijos, nuo nacių nukentėjusios? Kodėl taip mielaširdingai atstovaujamos JAV? Ar komisijos narius parinko oficialios, atsakomosios dalyvaujančių kraštų vyriausybės institucijos, kad komisija turėtų oficialų tarptautinį pagrindą? Jei tai yra tarptautinė komisija ir sudaryta svetur, be Lietuvos pastangų, kodėl ją Lietuva priėmė? O gal tik kažkokios nevyriausybinių organizacijų pasiūlė savo žmones? Kaip Prezidentas parinko Lietuvos atstovus? Jei tai yra tarptautinė teisinė pagrindą turinti komisija, privatus asmuo, Wiesenthal nevalstybinės organizacijos atstovas dr. Zuroff,



Rašytojas Vytautas Volertas

V. Maželio nuotr.

negalėtų savo reikalavimais jos pertvarkyti. Juk, pvz., NATO jėgų neperikioja nei daug įtakos turinti Amerikos Salvation Army arba kita labdaros organizacija? Ir pagaliau: ko iš tokios tarptautinės komisijos laukiama? Kad ji nustatytų, kiek Lietuvai padarė žalos komunistai, kiek naciai? Ar ne tais duomenimis Lietuva, kadangi ta komisija veikia tik Lietuvoje, oficialiai ir su tarptautine paskata, ieškos nuostolių atlyginimo? Gal mums šioje byloje padės Rusija ir JAV, kurių atstovai yra komi-

sijos nariai? O gal kas nors prisikabins prie Lietuvos?

Be aiškių atsakymų ši komisija gali atrodyti gudriai išnaudotas Lietuvos vadovo ir jo patarėjų neapdairumas. Nesuprantant jos "tarptautiškumo", ima nuogąstis, kad iš jos gali atsirasti Lietuvai didelių politinių ir ekonominių nuostolių. O gal šią komisiją reikėtų tuojau pat paleisti? Prezidentas ją sukūrė, Prezidentas tvarko jos likimą.

Baugu, kad šiais klausimais neįsiriškuotume į mūsų pačių apkaltą irzlių būrį, kuris apsinkina valstybės administravimą. Bet ar duktė negali pasiteirauti: "Kodėl, mama, prisvilo mano virta sriuba?" Ar paauglys sūnus neklausinėja tėvo, kada savo valion gausias besibaigiantį susidėvėti automobilį? O mes juk laikome save Lietuvos šeimos nariais! Ir mums skauda, jei ten sudejuojama, džiugu, kai ten sukryžstaujama. Kalbėdami apie Lietuvą, prisimename, kad gyvename svetur. Todėl mūsų žodis negali būti visiškai taiklus. Bet mūsų mintys yra mažiau įmirkusios emocijose. Iš tolo nei visos žaidzos įžiūrimos, nei visi džiaugsmo šuktelėjimai išgirstami. Matome tarsi paširpusio vandens paviršiuje judantį atspindį tikrovės, esančios ant ežero kranto. Atkurta nepriklausomybė, sukelta "dainuojanti revoliucija", įgyvendinta demokratija - tai aiškūs ženklai, kad tauta liko sveika. Pallegėliai nekalia nei šūkajanti, nei dainuojanti revoliucija.

Turime akis, turime ir teisę stebėti. Net apie oficialias gražuoles be sąžinės graužimo išsitarame: jai geriau tiktų ilgi plaukai; kodėl ji vaikšto tokiais dideliais žingsniais; besišypsodama tenerodo apatinių dantų. Bet ilgi plaukai gal jai neauga; mažų žingsnelių gal nemokėtų gracinumo išlaikyti; nerodydama apatinių dantų, gal visai negalėtų šypsotis. Visko nežinome, bet nėra įstatymų, kurie drausmintų mūsų žodžius. Juo miklesnės lūpos, tuo didesnė bloga ar gera reklama protui.

Lietuva yra mūsų šių laikų gražuolė, nors skirta vargingam likimui. Valstybės ir piliečių dar laukia ne toks jau didelis, bet neišvengiamas vargas. Atsakomybė, rūpestis, pareiga sau, šeimai ir valstybei ši varga gali sutrumpinti. Štai ko mes, tolimi lietuviai, tikimės, ko laukiame. *Tešviečia Lietuvoje saulė, teskaidrina ji ir mūsų nuotaikas!*

SKELBIMAI

Tik 46 centai už minutę skambinant i Lietuvą; 9,9 cento - JAV; negi atsispirsite tokiam RSL/ CYBERLINK pasiūlymui? Lietuvius aptarnauja nuo 1986 m. Nemokėsite nei mėnesinių, nei registracijos mokesčių. Jokio papildomo kodo. Teiraukitės lietuviškai nuo 5 iki 9 val. vak. tel. 708-386-0556. (sk.)

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel: (516) 377-1401. (sk.)

Lietuvius, lauko priežiūros darbu (landscaping/maintenance) bendrovės savininkas, Washington, DC, **ieško dviejų darbininkų**, kurie galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Pradinis mokestis \$6.00 į val. ir viršvalandžiai. Reikalingas darbo leidimas. Suteikiamas pigus butas - 130 dol. mėnesiui. Tel. (202) 244-2373. (sk.)

LIETUVOS STUDENTŲ CENTRAS - Express Service garantuoti ir patikimai patarnauja sekančiuose reikaluose:

****Padeda keisti vizas** J1, B1-B2 į FI;

****Padeda gauti Social Security su leidimu dirbti;**

****Employment Authorization;**

****Padeda keisti mokyklą išlaikant statusą;**

****Paruošia visus dokumentus studentų, svečių ir bizonio iškvietimams (per 3 dienas);**

****Padeda atidaryti sąskaitą banke;**

****Padeda gauti reikiama statusą;**

****Tvarko visus kitus dokumentus;**

****Daro vertimus.**

TEL: (212) 725-8807 (sk.)

"LIETUVOS AIDAS" - Vilniuje leidžiamas patriotinės minties ir plačios informacijos dienraštis, siuntinėjamas oro paštu kas savaitę po 5 numerius voke, skaitytoją pasiekia per 3 dienas. Lietuvos paštu nuo 1998.06.01 jo siuntimo kainą pakėlus 43%, arba 40 dol. per metus, dabar "Lietuvos aidas" prenumerata JAV kainuoja: metams - 170 dol.; pusei metų - 90 dol.; ketvirčiui metų - 46 dol. Čekiai rašomi "Lietuvos aidas" vardu ir su adresu siunčiami "Lietuvos aidas" įgalotiniui JAV Broniui Juodeliui - 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514-2914, USA. Tel. 630 986-1613.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, auکوjo:

June T. Baronas, Colonia, NJ - 200 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

"VILTIES" siuntinių agentūra praneša, kad kovo mėnesį bus paskelbtas naujas tvarkaraštis, kada mūsų atstovai atvyks į įvairias vietas paimti siuntinių. Brooklyne siuntiniai priimami Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose. Brooklyne mūsų atstovas - **Algis Jankauskas**, tel. (718) 849-2260. Susitarus paims siuntinius iš namų.

Atlantic Express corp., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims kovo 6 d., šeštadienį, nuo 12 val. iki 1 val. popiet Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų - tel. (914) 258-5133.

Siuntiniai į Lietuvą laivu arba oru. Pinigai pervedami doleriais per 2 - 5 dienas.

TRANSPAK,
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629
tel. (773) 838-1050.



Jadviga Vytuvis, Woodhaven, NY, kaip kasmet, taip ir šiemet apmokėjo prenumeratą su 100 dol. čekiu. Nuolatinė rėmėja nuoširdžiai dėkojame už dosnią paramą mūsų spaudai.

Kun. Stasys Raila, Douglaston, NY, kasmetinis rėmėjas, ir šiemet apmokėjo prenumeratą su 100 dol. čekiu. Nuoširdžiai dėkojame už paramą ir mūsų pastangų įvertinimą.

Vitas Kazlauskas, Lemont, IL, kasmet remdavo "Darbininką" didesne auka, o šiemet, sužinojęs apie mūsų sunkią finansinę padėtį, apmokėjo prenumeratą su 100 dol. čekiu. Nuoširdžiai dėkojame už dosnią paramą.

Dr. Aldona Janačienė, Yonkers, NY, nuolatinė mūsų rėmėja, šiemet ir vėl, kaip kasmet, apmokėjo prenumeratą su 100 dol. čekiu. Nuoširdžiai dėkojame už nuolatinę dosnią paramą mūsų spaudos išlaikymui.

Danutė Bobelis, Massapequa Park, NY, šiemet ir vėl dosniai parėmė mūsų spaudą, apmokėdamas prenumeratą su 100 dol. čekiu. Reiškiamė nuoširdžią padėką.

Vytautas ir Genė Gedminai, Woodhaven, NY, šiemet padidino savo paramą, apmokėdami prenumeratą su 80 dol. čekiu. Nuoširdi padėka už dosnią pagalbą mūsų spaudai.

Vytautas Beleckas, Sunny Hills, FL, šiemet apmokėjo prenumeratą, atsiųsdamas 80 dol. čekį. Nuoširdžiai dėkojame už pagalbą mūsų spaudos pastoviam leidimui.

Kun. Peter Jonaitis, Gloversville, NY, šiemet ir vėl, kaip kasmet, apmokėjo prenumeratą su 85 dol. čekiu. Nuoširdžiai dėkojame už mūsų spaudos stiprinimą.

Lietuvių Fondas praneša, kad 1999 metų švietimo, kultūros bei kitiems lietuvių išlaikymo poreikiams remti prašymai turi būti pateikti iki šių metų kovo 15 dienos. Prašymus studentų stipendijoms reikia pateikti iki balandžio 15 dienos.

Prašymų anketas lietuvių išlaikymo paramai bei studentų stipendijoms galima gauti Lietuvių Fondo raštinėje darbo dienomis nuo 9 val. iki 5 val. popiet - 14911 127th Street, Lemont, IL 60439; telefonas (630) 257-1616.

Užpildytas prašymų anketas prašome grąžinti paštu arba įteikti asmeniškai Lietuvių Fondo raštinėje nurodytu adresu.

NEW YORKO SKAUTAI/ SKAUTĖS
maloniai kviečia visus į
KAZIUKO MUGĘ
sekmadienį kovo 7d., 1999

KULTŪROS ŽIDINYJE
351 HIGHLAND BLVD., BROOKLYN, NY

12:00 vidudienį ŠV. MIŠIOS
po šv. Mišių Mugės atidarymas

Skanūs pietūs, atgaiva, vyr. skaučių kavinė, žaidimai, apsipirkimas, loterija, vaizdajuostės.

Įėjimas nemokamas